

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

LUSKOVINY 2026

seznam **doporučených odrůd** ↙
hrách polní jarní, sója

přehled **odrůd** ↙
hrách polní ozimý

PRÁVNÍ OCHRANA ODRŮD A FARMÁŘSKÁ VÝJIMKA

Právní ochrana odrůd dává
šlechtiteli výlučné právo
k využívání chráněné odrůdy

Šlechtitel může poskytnout
souhlas s využíváním chráněné
odrůdy jiné osobě udělením
časově omezené licence, která
obsahuje také ujednání o ceně
licence

Prostřednictvím licenčních
poplatků se vrací investice
zpět do šlechtění

Pěstitel má právo využít osivo právně
chráněné odrůdy bez licenční smlouvy
na základě farmářské výjimky
Farmářská výjimka dává, za předpokladu
splnění zákonem stanovených podmínek,
pěstiteli právo využít k setí osivo právně
chráněné odrůdy z vlastní sklizně bez
uzavření licenční smlouvy

Zákonem stanovené podmínky jsou:

- využití ve vlastním podniku
- vlastní úprava osiva nebo úprava
u oprávněné osoby
- přiznání využití farmářského osiva ve
sledovaném období na výzvu šlechtitele
nebo jím pověřené osoby
- zaplacení stanovené farmářské úhrady

LICENČNÍ POPLATKY

Odvádí semenářské
firmy za prodej
certifikovaných osiv

ÚHRADY ZA VYUŽITÍ FARMÁŘSKÉHO OSIVA

Odvádí pěstitelé
farmářských osiv

NEPŘETRŽITÝ PROCES ŠLECHTĚNÍ

STÁLE NOVÉ ODRŮDY

Splňují vysoké
požadavky
pěstitelů

Reagují na
klimatické změny

Vyhovují
narůstajícím
požadavkům na
snížování zátěže na
životní prostředí

Levný ekologický zdroj dusíku a fosforu

AZOTOBAG

Preparát obsahující nesymbiotické půdní bakterie ve vysoké koncentraci. *Azotobacter* fixuje vzdušný dusík (až 60 kg/ha). *Bacillus megatherium* uvolňuje fosfor z nepřístupných forem (až 40 kg/ha). Použití tohoto preparátu je možné **pro všechny plodiny**. Bakterie žijí v půdě nezávisle na rostlinách. **Bakterie jsou v půdě aktivní i rok následující po aplikaci.**

Azotobag pomáhá rozkládat rostlinné zbytky a zároveň podporuje rozvoj dalších bakterií prospěšných v půdě. Bakterie jsou živé organismy, pracují tak postupně a **nedochází k jednorázovému velkému uvolnění dusíku** a jeho ztrátám vyplavením. Svou aktivitou v půdě **uvolňují dusík postupně** a rostliny jej mohou odebírat průběžně v malých dávkách. Prostředí vhodné pro správný vývoj a funkci bakterií je půda s obsahem humusu nejméně 1,5 % a pH nad 5,8.

Obsahuje

nesymbiotické bakterie

AZOTOBACTER

(rozkládá rostlinné zbytky v půdě a zpřístupňuje dusík)

BACILLUS MEGATHERIUM

(uvolňují fosfor z nepřístupných vazeb v půdě)

NITRAZON +N

Přípravek s unikátním složením, který je schopen fixací vzdušného dusíku pomocí symbiotických rhizobií v kořenových hlízkách **nahradit startovací dávku dusíku** v množství cca 30 kg/ha. Dochází tak k **úspoře průmyslových hnojiv i nákladů** a práce s jejich aplikací. **Výrazně se podílí na zvýšení výnosů** ošetřené plodiny a její jakosti i celkovém zlepšení stavu půdy.

Specifické symbiotické kmeny bakterií pro jednotlivé kultury: sóju, hrách, pelušku, vojtěšku, lupinu, bob, jetel, cizrnu a vikev.

Nitrazon +N je dodáván na **rašelinovém nosiči**, kdy se aplikuje přímo na osivo v secím stroji nebo v **tekuté formě jako Nitrazon Humi**, kdy je možná **profesionální aplikace** při finalizaci osiva či v domácích mořkách a míchačkách.

Azotobag i Nitrazon+N je použitelný i v ekologickém zemědělství!

Obsahuje

symbiotické bakterie

RHIZOBIE

(kmen podle druhu plodiny)

nesymbiotické bakterie

AZOTOBACTER

(rozkládá rostlinné zbytky v půdě a zpřístupňuje dusík)

BACILLUS MEGATHERIUM

(uvolňují fosfor z nepřístupných vazeb v půdě)

Asociace pěstitelů a zpracovatelů luskovin, z. s.

Sídlo: Zemědělská 16, 781 01 Šumperk

APZL vznikla v r. 2005, jejím hlavním posláním je:

- zajišťování a podpora poradenské, konzultační, odborně-propagační a publikační činnosti v oblasti pěstování a zpracování luskovin s cílem zvýšení tuzemské produkce a jejího uplatnění v potravinářském i krmivářském průmyslu, při udržení rentability odvětví a zainteresovaných subjektů;
- dosažení podpory pěstování luskovin pro účely agroekonomické a krajinné;
- zastupování zájmů členů asociace v rámci agrární politiky ČR a EU;
- systematické sledování souvisejících legislativních pravidel;
- usilování o spolupráci s obdobnými institucemi v zahraničí;
- organizování společných setkání výrobní praxe, šlechtitelů, zástupců výzkumu, školství, zpracovatelů a zástupců řídicí a kontrolní sféry s cílem účelného vývoje odvětví.

Máte společný zájem? Staňte se naším členem

www.apzl.cz

odrůdy

2026

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ
A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

NÁRODNÍ ODRŮDOVÝ ÚŘAD

přehled **odrůd** ↙
luskoviny

PODĚKOVÁNÍ

Publikace byla projednána a schválena odbornou komisí pro doporučování odrůd.

Členové Komise pro doporučování odrůd hrachu polního a sóje:

- Ing. Jiří Dostál
- Ing. Radmila Dostálová
- Ing. Michal Chlubný
- Roman Koutek
- Ing. Milan Procházka
- Ing. Luděk Říha
- Dr. Ing. Pavla Smutná
- Ing. František Vytiska

Národní odrůdový úřad děkuje za odbornou a technickou spolupráci při tvorbě této publikace následujícím pracovištím:

- AGRITEC, výzkum, šlechtění a služby, s.r.o.,
- Asociace pěstitelů a zpracovatelů luskovin (APZL).

© Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský se sídlem v Brně, Národní odrůdový úřad, Brno 2026

Tato publikace nesmí být přetiskována vcelku nebo po částech, uchovávána v médiích, přenášena nebo uváděna do oběhu pomocí elektronických, mechanických, fotografických či jiných prostředků bez povolení ÚKZÚZ.

ISBN 978-80-7401-266-2

OBSAH

ÚVOD	5
Luskoviny v ČR 2025	6
Jak pracovat s publikací	8
Sledované znaky a vlastnosti	9
– Výnos	9
– Odolnost proti chorobám	9
– Jakost	10
– Další významné hospodářské znaky	10
Doporučování odrůd	11
Ochrana práv k odrůdám	12
Charakteristiky zkušebních stanic	13

SEZNAM DOPORUČENÝCH ODRŮD

HRÁCH POLNÍ JARNÍ	16
Významné hospodářské vlastnosti odrůd	18
Diagram odolnosti odrůd	19
Popisy odrůd	20
Nově registrované odrůdy	23
Množitelské plochy	26
Zásady pěstování a agrotechniky hrachu polního jarního	27

SÓJA	28
Významné hospodářské vlastnosti odrůd	30
Popisy odrůd	31
Nově registrované odrůdy	35
Množitelské plochy	37
Zásady pěstování a agrotechniky sóje	38

PŘEHLED ODRŮD

HRÁCH POLNÍ OZIMÝ	39
Významné hospodářské vlastnosti odrůd	40
Nově registrované odrůdy	41

VYSVĚTLIVKY	42
--------------------------	----

SEZNAM REGISTROVANÝCH ODRŮD	45
--	----

ADRESÁŘ FIREM	50
----------------------------	----

↘ ÚVOD

Předkládáme vám nové vydání publikace o vlastnostech odrůd luskovin, která má dvě části.

První část je „Seznam doporučených odrůd“ hrachu polního jarního a sóje, kterým se naplňuje ustanovení § 38 zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby). Seznam doporučených odrůd obsahuje vše podstatné o vlastnostech jednotlivých odrůd, a navíc přináší kvalitativně novou informaci – doporučení. Druhou část publikace tvoří „Přehled odrůd“ hrachu polního ozimého.

Údaje použité pro vydání této publikace vycházejí z výsledků vedených ve víceleté řadě. Poslední zahrnutý sklizňový ročník byl 2025.

➤ LUSKOVINY V ČR 2025

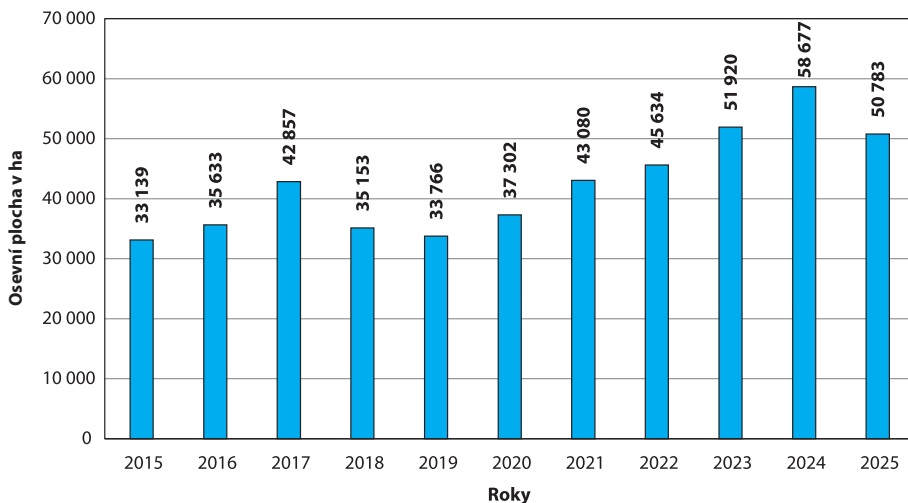
(autor APZL)

V České republice došlo v posledních deseti letech k nárůstu osevních ploch luskovin na zrna, který dosáhl téměř dvounásobku oproti roku 2015. Pěstování luskovin má dlouhodobou tradici, přesto není jejich zastoupení v osevních sledech dostatečné. V roce 2025 činila osevní plocha zrnových luskovin 50 783 ha, což činí 2,1 % celkové osevní plochy v České republice. Oproti roku 2024 ovšem došlo k snížení této plochy o téměř 14 %.

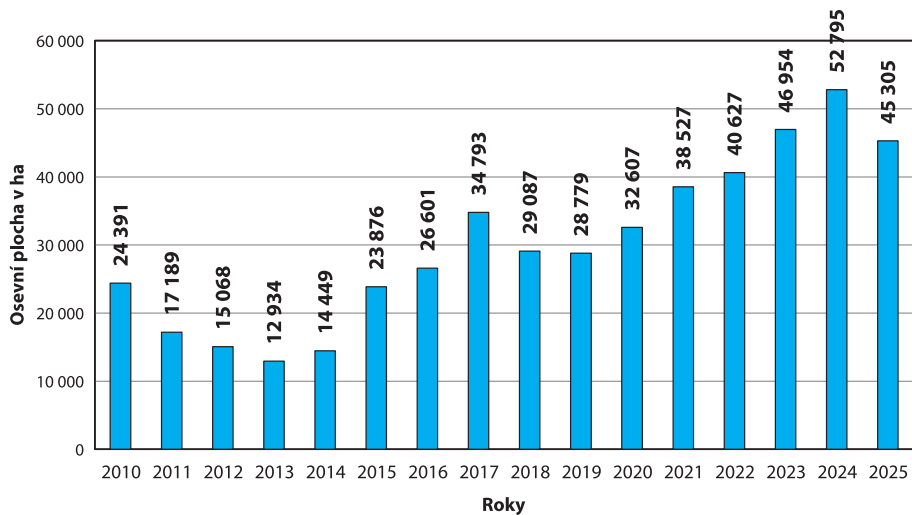
Největší výměru už dlouhodobě zaujímá hrách. V roce 2025 jeho výměra dosahovala 45 305 ha s meziročním poklesem o 14,2 %. Druhým nejpěstovanějším druhem z čeledi bobovitých je sója luštinatá. Její osevní plocha se v posledních třech letech rekordně navýšila – v roce 2025 na 34 142 ha. Z hlediska užití je zařazena jako olejovina, a proto není zahrnuta do osevní plochy zrnových luskovin.

K dalšímu zvýšení osevní plochy došlo u bobu, a to téměř o 10 % na 2 346 ha. U lupiny naopak evidujeme mírné snížení osevní plochy oproti roku 2024. Dále se samostatně sleduje i plocha vikví, která zaujímala 1 040 ha. Ostatní luskoviny a bílkovinné plodiny na zrna byly zastoupeny na ploše 711 ha. Luskoviny na zeleno a směsi plodin poutající dusík (mimo jetelnotravní směsi) byly v roce 2025 pěstovány na 23 783 ha.

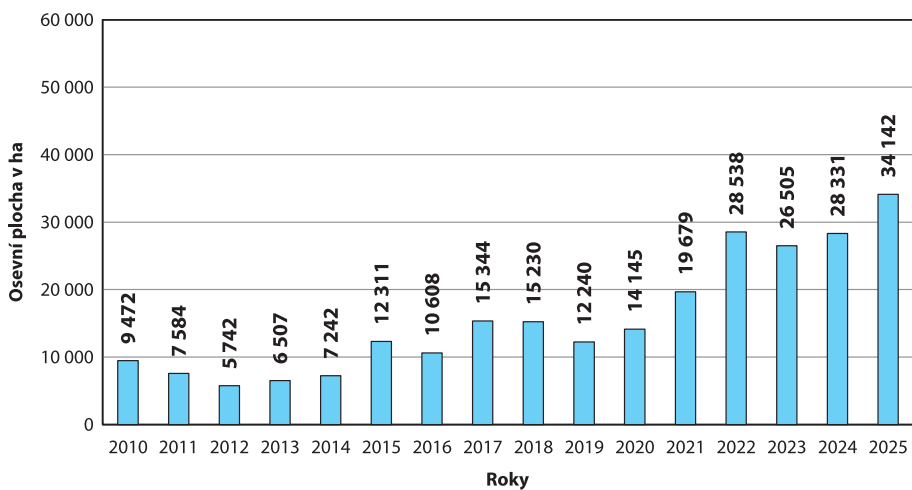
Vývoj ploch luskovin na zrna 2015–2025

Vývoj ploch hrachu polního na zrna 2010–2025

Vývoj ploch sóji 2010–2025

↘ JAK PRACOVAT S PUBLIKACÍ

Tato publikace má sloužit především pěstitelům, zpracovatelům, množitelům a celé odborné veřejnosti jako vodítko v široké nabídce odrůd. Pěstitelé by měli upřednostňovat odrůdy uvedené v seznamu, pokud nemají důkazy či zkušenosti, že jiná odrůda je pro jejich konkrétní stanovištní a pěstební podmínky vhodnější. Informace zde uváděné vycházejí z víceletého ověřování osvědčených i perspektivních odrůd v široké síti pokusných míst v České republice a představují takto poměrně přesné a objektivní odhady jejich vlastností. Termínem odhady chceme zdůraznit, že na konkrétní lokalitě může dojít k mírné odchylce od námi uváděných vlastností. Aktuální stav odrůdy bude vždy výslednicí vztahu genetického základu odrůdy a prostředí, které ovlivňuje projev jednotlivých znaků. Zde je nutné upozornit na riziko méně přesného odhadu u odrůd zkoušených menší počet let (nové odrůdy). Na tento fakt je u jednotlivých odrůd upozorněno a je na zvážení každého uživatele těchto odrůd, jak posoudí míru rizika spojenou s každou novinkou, zejména s ohledem na frekvenci chorob a jakostní ukazatele. Obecně lze doporučit, aby s rozšiřováním pěstování nových odrůd bylo postupováno obezřetně. Nakonec je vždy nejценnější vlastní zkušenost, která by však mohla být draze zaplacená chybným rozhodnutím o náhlém přechodu na jinou odrůdovou skladbu.

Chce-li být pěstitel ekonomicky úspěšný, musí mimo jiné respektovat především tyto podmínky:

- stanovení užitkového směru (potravinářský, krmný, výroba osiva apod.),
- volbu nejvhodnější odrůdy pro zvolený účel a dané klimatické a půdní podmínky,
- kvalitní osivo,
- respektování agrotechniky ve vztahu k odrůdě a užitkovému směru.

Následující obecný přehled publikovaných vlastností odrůd uvádí svým souhrnem nejdůležitější informace o odrůdě, potřebné ke správnému rozhodnutí o odrůdové skladbě. Je zřejmé, že pěstitel musí při výběru odrůd zohlednit zejména místní podmínky ve vztahu k plodině (výrobní typ, klimatické charakteristiky, výskyt chorob apod.) a rovněž požadavky odběratele, jehož zájmem je podpořit pěstování odrůd s jasně definovanou jakostí.

➤ SLEDOVANÉ ZNAKY A VLASTNOSTI

1. VÝNOS

Výnos zrna a jeho jakost mají při volbě odrůdy zásadní význam. Ostatní hospodářské vlastnosti, zejména odolnost proti poléhání a odolnost proti napadení chorobami, mohou významně ovlivnit stabilitu výnosu a ekonomiku pěstování.

2. ODOLNOST PROTI CHOROBÁM

Choroby luskovin snižují výnos i kvalitu produkce. Ochrana proti nim spočívá v pěstování odolných odrůd, uplatnění vhodných pěstitelských opatření a případné aplikaci fungicidů. Výše ztrát zapříčiněných chorobami závisí na pěstované odrůdě, na příslušné chorobě a složení její populace, a na době a intenzitě napadení. Rozvoj chorob je ovlivněn průběhem počasí a pěstitelské technologií.

Pěstování odolných odrůd je pro pěstitele nejlevnější způsob omezení škodlivosti chorob a je také významným požadavkem v rámci systému ekologického zemědělství. Ke snížení rizika rychlého překonání odolnosti je nezbytné pěstovat více odolných odrůd (s různým typem odolnosti). Čím pestřejší je skladba pěstovaných odrůd, tím menší je také riziko šíření chorob. Účinnost odolnosti se v podmínkách monokultur pěstovaných na velkých plochách často snižuje. Příčinou je adaptace choroby. Proto je třeba sledovat aktuální informace o zdravotním stavu odrůd, a to zejména u odrůd určených pro technologické zpracování.

Při zvýšeném ohrožení porostu chorobou je možné aplikovat fungicidy. Tento způsob ochrany je drahý a skrývá v sobě určitá rizika. Reakce odrůd na ošetření fungicidy závisí na odolnosti či toleranci odrůdy k chorobě, na účinnosti zvoleného přípravku, případně i na jeho vedlejším působení na danou odrůdu.

Odolnost odrůd uvedená v tabulkách jednotlivých plodin je hodnocena devítibodovou stupnicí. Hodnocení vychází z výsledků vybraných lokalit, na kterých se příslušná choroba vyskytla s dostatečnou intenzitou.

Hodnocení odolnosti odrůd

- Odrůdy hodnocené stupni **9-8** jsou **odolné**, choroba je nenapadá, nebo je napadení minimální, ke ztrátám na výnosu ani ke snížení kvality nedochází.
- Odrůdy hodnocené stupni **7-6** jsou **středně odolné**, choroba se na nich může projevit a zapříčinit menší ztráty, ošetření fungicidy se však (zvláště u odrůd s bodovým hodnocením 7) zpravidla nevyplácí.

- Odrůdy hodnocené stupni **5-4** jsou **méně odolné**, choroba může vyvolat výrazné ztráty, výskyt choroby na těchto odrůdách musí být sledován, potřeba ošetření fungicidy je častá.
- Odrůdy hodnocené stupni **3-1** jsou **náchylné**, obvyklou nutností při jejich pěstování je včasné, někdy i opakované ošetření fungicidy; na lokalitách s častým výskytem dané choroby by měly být zváženy důvody pro jejich pěstování.

Jelikož bodové hodnocení odolnosti vychází z pokusů se silným výskytem patogena, je třeba chápat uváděné bodové hodnocení odrůd jako limitní – bude dosaženo pouze v případě velmi silného výskytu choroby.

3. JAKOST

Vyjádření jakosti odrůd jednotlivých plodin vychází z obecně akceptovaných ukazatelů, které jsou geneticky podmíněny. Jakost konkrétní odrůdy však může být významně ovlivněna ročníkem, lokalitou, úrovní hnojení dusíkem, výskytem chorob a poléháním.

4. DALŠÍ VÝZNAMNÉ HOSPODÁŘSKÉ ZNAKY

U jednotlivých plodin jsou hodnoceny další znaky, které mohou ovlivnit vhodnost odrůdy pro určitý region či významně redukovat výnos a jakost (odolnost proti poléhání, vegetační doba, délka rostlin atd.).

Každá plodina je doplněna stručným popisem odrůd, kde jsou zvýrazněny přednosti odrůdy, případně pěstitelská rizika.

➤ DOPORUČOVÁNÍ ODRŮD

ÚKZÚZ byl na základě § 38 odst. 3 zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů, pověřen Ministerstvem zemědělství provádět u vybraných plodin pokusy pro Seznam doporučených odrůd. Následně ÚKZÚZ uzavřel smlouvu s tzv. garantem (APZL), který zejména finančně prostřednictvím dotačního titulu 9.A.b.4) zajišťuje financování zkoušení hrachu polního a sóje na pracovištích mimo ÚKZÚZ.

Byla jmenována odborná komise pro hrách polní a sóju, která projednává veškerou problematiku týkající se zkoušení odrůd pro Seznam doporučených odrůd včetně doporučení odrůd.

Zkoušení odrůd probíhá podle metodik ÚKZÚZ pro provádění zkoušek užitné hodnoty.

Odrůdy jsou nejprve hodnoceny v rámci zkoušek pro registraci ÚKZÚZ. Po registraci odrůdy může udržovatel nebo zmocněný zástupce podat žádost o zařazení do zkoušek pro Seznam doporučených odrůd. Podle délky zkoušení a dosažených výsledků ve zkouškách je pak odrůdě na základě výchozích kritérií pro doporučování přidělena kategorie doporučení.

Výchozí kritéria pro doporučení

hrách polní

- výnos zrna, odolnost proti poléhání, odolnost proti napadení komplexem kořenových chorob, obsah dusíkatých látek, aktivita trypsin inhibitoru.

sója

- výnos zrna ve vztahu k ranosti, odolnost proti poléhání, výška nasazení prvního lusu, obsah dusíkatých látek.

Z hlediska doporučování jsou odrůdy rozděleny do tří kategorií:

Odrůdy předběžně doporučené – odrůdy nově zařazené do zkoušek pro doporučování s nejméně tříletými výsledky zkoušení.

Odrůdy doporučené – odrůdy zkoušené nejméně čtyři roky a splňující výchozí kritéria pro doporučení.

Odrůdy ostatní – odrůdy nesplňující některé z výchozích kritérií pro doporučení.

➤ OCHRANA PRÁV K ODRŮDÁM

Ochrana práv k odrůdám zajišťuje držiteli šlechtitelských práv výlučné právo k využívání chráněné odrůdy (tj. výroba nebo množení, úprava za účelem množení, nabízení k prodeji, prodej nebo jiné uvádění do oběhu, vývoz, dovoz, skladování pro některý z těchto účelů). Držitel šlechtitelských práv může jiné osobě poskytnout souhlas s využíváním chráněné odrůdy a stanovit výši licenčních poplatků za využívání odrůdy.

Jako doplňkovou informaci uvádíme, zda jsou k odrůdě udělena národní ochranná práva podle zákona č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám, ve znění pozdějších předpisů nebo odrůdová práva Společenství (nařízení Rady (ES) 2100/94), případně je podána žádost o udělení těchto práv.

Údaje týkající se ochranných práv podle zákona 408/2000 Sb. nejsou uvedeny, pokud je odrůdě uděleno odrůdové právo Společenství (nařízení Rady (ES) 2100/94).

Seznam použitých zkratk:

- PO – udělena ochranná práva k odrůdě podle zákona č. 408/2000 Sb.
- P – podána žádost o udělení ochranných práv k odrůdě podle zákona č. 408/2000 Sb.
- CPG – udělena odrůdová práva Společenství (nařízení Rady (ES) 2100/94)
- CPA – podána žádost o udělení odrůdových práv Společenství (nařízení Rady (ES) 2100/94)

Jedná se o informativní údaj, u kterého může dojít od vydání publikace ke změnám.

Charakteristiky zkušebních stanic

Zkušební stanice	Kód stanice	Nadmořská výška (m)	Dlouhodobá průměrná teplota vzduch $t_{1991-2020}$ (°C)	Dlouhodobý průměrný úhrn srážek s_{30} (mm)	Půdní typ TKSP	Půdní druh
Čáslav - Filipov	CAS	260	9,6	580	CEx	h
Dobřichovice	DOB	206	9,9	513	FLm	h
Domanínec	DOM	572	7,7	604	KAm	h
Hradec nad Svitavou	HRA	450	7,8	626	KAm	jh
Chlumec nad Cidl.	CHL	240	9,5	603	HNI	ph
Chrastava	CHT	345	8,7	791	HNI	ph
Chrlice	CHR	190	9,4	456	FLm	h
Jaroměřice nad Rok.	JAR	425	8,8	516	HNm	jh
Lednice na Moravě	LED	171	10,4	504	CEm	h
Lípa	LIP	505	8,1	580	KAm, KAg, PGm	ph
Lužany	LUZ	360	9,0	578	HNm	h
Pusté Jakartice	PJA	295	8,9	589	Lum	h
Přítoky u Kutné Hory*	PKH	330	8,7	598	HNm	h
Staňkov	STV	370	8,9	551	HNm	h
Šumperk	SUM	315	8,4	659	HNI	h
Uherský Ostroh	UHO	196	9,8	550	KAm	h
Úhřetice	UHR	253	10,0	644	KAm	h
Věrovany	VER	207	9,3	517	CEI	h
Vysoká	VYS	585	8,3	656	HNI	h
Znojmo - Oblekovice	OBL	242	10,1	515	CEm	h

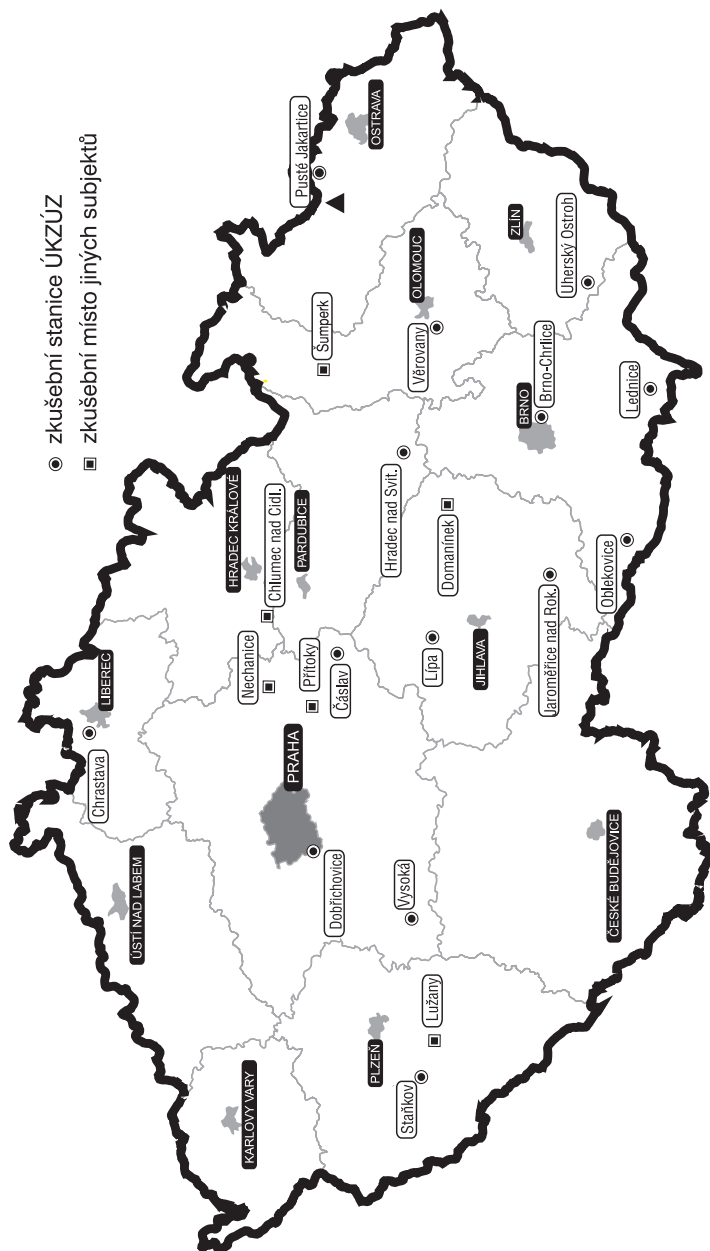
* Dlouhodobá průměrná teplota vzduchu a srážky z nejbližší dostupné stanice ČHMÚ

Genetický půdní typ a subtyp

Zkratka TKSP		Zkratka	Nezkrácený výklad (Novák)
CCq	Černice glejová	p	písčitá půda (lehká)
CEI	Černozem luvická	hp	hlinitopísčitá půda (lehká)
CEm	Černozem modální	ph	písčitohlinitá půda (střední)
CEp	Černozem pelická	h	hlinitá půda (střední)
CEx	Černozem černická	jh	jílovitohlinitá půda (těžká)
FLm	Fluvizem modální	jv	jílovitá půda (těžká)
FLq	Fluvizem glejová	j	jíl (těžká)
HNI	Hnědozem luvická		
HNm	Hnědozem modální		
KAd	Kambizem dystrická		
KAg	Kambizem oglejená		
KAl	Kambizem luvická		
KAm	Kambizem modální		
KAq	Kambizem glejová		
KAr	Kambizem arenická		
LUg	Luvizem oglejená		
LUm	Luvizem modální		
PGm	Pseudoglej modální		
PRm	Pararendzina modální		
PRr	Pararendzina arenická		
RGr	Regozem arenická		

ZKUŠEBNÍ OBLASTI A PRACOVNÍŠTĚ PRO POLNÍ ODRŮDOVÉ ZKOUŠKY ÚKZÚZ V ČR

Plodiny: LUSKOVINY

➤ HRÁCH POLNÍ JARNÍ

Z hlediska reakce odrůd na klimatické a půdní podmínky lze pěstování a zkoušení hrachu polního rozdělit do dvou oblastí:

Zkušební oblasti:

Oblast zkoušení I. – teplejší a sušší oblast zahrnující zkušební lokality umístěné v zemědělské výrobní oblasti kukuřičné a řepařské.

- Dobřichovice, Chrlice, Čáslav, Věrovany, Uherský Ostroh, Chlumec nad Cidlinou.

Oblast zkoušení II. – chladnější a vlhčí oblast zahrnující zkušební lokality umístěné ve vyšších polohách zemědělské výrobní oblasti řepařské a zemědělské výrobní oblasti bramborářské.

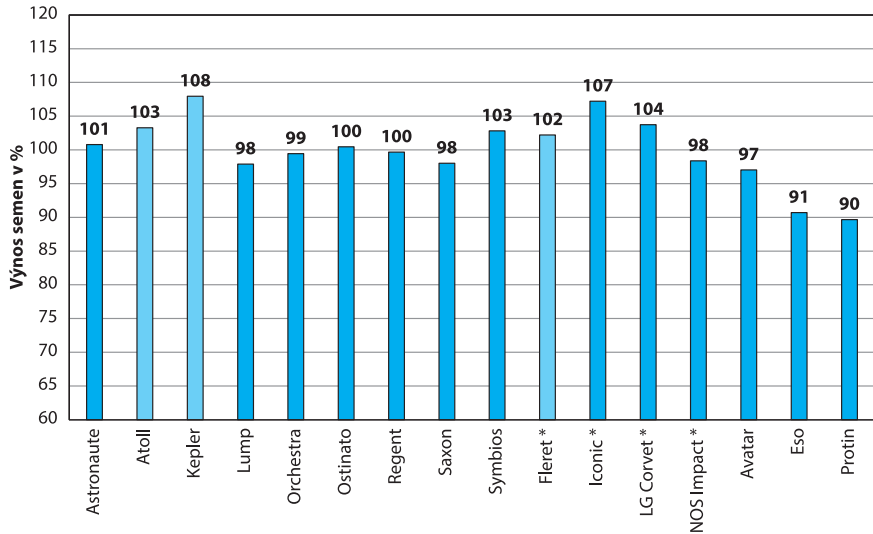
- Domanínec, Hradec nad Svitavou, Jaroměřice, Pusté Jakartice, Staňkov, Lužany, Šumperk.

Osivo bylo fungicidně mořeno. Hnojení dusíkem se zpravidla neprovádí, v případě potřeby lze jednorázově před setím aplikovat startovací dávku do 40 kg č.ž./ha. V průběhu vegetace se neprovádí fungicidní ošetření, insekticidní ošetření se provádí dle potřeby.

Výsevek činil 1 mil. klíčivých semen na hektar, meziřádková vzdálenost 12,5 cm.

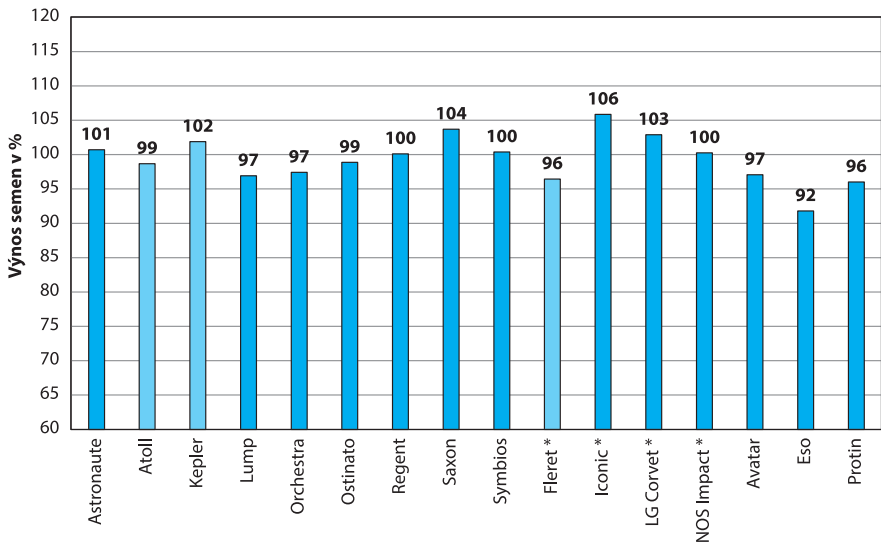
Výnosy semene jsou uvedeny v procentech k čtyřletému průměru standardních odrůd Astronoute, Atoll, Lump a Saxon (2022–2025) v příslušné hodnocené oblasti. Průměrný hektarový výnos v tunách se vztahuje k zrnu o vlhkosti 14 %. Předběžně doporučená odrůda má nižší počet pokusných let.

Výnos semene – I. oblast 2022–2025 (100 % = 4,65 t/ha)

* Nově registrovaná odrůda (menší počet dat)

Výnos semene – II. oblast 2022–2025 (100 % = 4,73 t/ha)

* Nově registrovaná odrůda (menší počet dat)

Významné hospodářské vlastnosti odrůd hrachu polního jarního (ÚKZÚZ, 2022-2025)

Kategorie doporučení		Doporučené										PD				Ostatní		
	100 % v t.ha ⁻¹	Astronaute	Atoll	Kepler	Lump	Orchestra	Ostinato	Regent	Saxon	Symbios	Fleret *	Iconic *	Lg Corvet *	NOS Impact *	Avatar	Eso	Protin	
Výnos semene 2022–2025 v % přepočtený na průměr standardních odrůd Atoll, Astronaute, Lump, Saxon																		
Výnos semene 2022–2025 v % dle oblasti:																		
1. oblast	4,65	101	103	108	98	99	100	100	98	103	102	107	104	98	97	91	90	
2. oblast	4,73	101	99	102	97	97	99	100	104	100	96	106	103	100	97	92	96	
Agonomická charakteristika:																		
Růstový typ		SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	
Barva semene		ŽL	Z	Z	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	Z	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	
Tvar semene		VAL	OVA	VAL	VAL	VAL	VAL	VAL	VAL	VAL	VAL	OVA	OVA	VAL	VAL	OVA	OVA	
Rychlost počátečního růstu (9-1)		7	8	8	7,5	8	7	7	8	7	9	8	8	8	8,5	8	7	
Začátek kvetení - rozdíl od odrůdy Lump ve dnech		-2,5	1	-2	72	-3	-1	1	0	-1	-2,5	0	-1	0	1	2	1	
Zralost - rozdíl od odrůdy Lump ve dnech		-1	1	1	113	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	
Délka rostlin (cm)		85	102	95	87	83	86	88	90	88	96	90	86	92	100	94	91	
Odpodlost proti polehání před sklizní (9-1)		6	6	6	6	6	7	6	6	6	6	6,5	6	7	5	6	7	
Hmotnost tisíce zrn (g)		238	223	213	212	254	218	236	205	234	257	246	237	241	247	225	275	
Odpodlost proti chorobám (9-1):																		
Komplex kořenových chorob		6	8	8	7	6	6	6	7	7	7	7	6,5	6	7	7	7	
Plíseň hrachu		8	8	8	7	5	7	7,5	8	8	8,5	8	8	7	8	8	8	
Trnavohnědá skvrnitost hrachu		7	8	7	7	7	7	6	8	7	8	8	9	8	8	8	7	
Komplex viróz		7	8	7,5	7	7	7	7	7	7	8	7	7	7	7	6	7	
Kvalita semene 2022–2024:																		
Výnos dusíkatých látek (%)	0,841	103	97	100	96	110	99	99	104	102	102	109	106	106	101	91	100	
Obsah dusíkatých látek (%)		21,9	20,8	20,9	21,2	23,5	21,6	21,5	22,2	21,8	21,9	22,0	22,0	21,7	22,6	21,6	22,9	
Obsah škrobu (%)		51,5	51,9	51,7	51,4	50,5	51,7	51,8	51,0	51,6	51,1	51,5	51,8	51,2	51,3	51,2	50,7	
Aktivita trypsin-inhibitoru (TIU)		4,6	5,3	5,7	4,9	4,2	5,5	5,7	4,5	4,8	4,7	4,9	4,4	5,2	4,1	4,8	5,1	
Barevná vyrovnanost semen (%)		97	97	98	98	97	98	96	95	98	98	97	97	97	96	95	96	
Přihlášené množstevné plochy 2025 (E+C1,%)		22,1	2,6	-	4,9	2,9	6,3	-	9,6	-	-	0,3	6,3	0,3	6,5	13,0	-	
Rok registrace:		2014	2022	2024	2016	2023	2021	2024	2019	2024	2025	2025	2025	2025	2018	2012	2022	

Kategorie rozmnožovacího materiálu: E – Elita, C1 – certifikované osivo.

* Nové registrované odrůdy (menší počet dat)

ŽL = žlutosmenné odrůdy

Z = zelenosmenné odrůdy

VAL = válcovité

OVA = ovalný

Přednost

Riziko

Diagram odolnosti odrůd

odolná středně odolná méně odolná náchylná	Komplex kořenových chorob	Plíseň hrachu	Komplex viróz
Astronauta			
Atoll			
Kepler			
Lump			
Orchestra			
Ostinato			
Regent			
Saxon			
Symbios			
Fleret			
Iconic			
LG Corvet			
NOS Impact			
Avatar			
Eso			
Protin			

POPISY ODRŮD

ASTRONAUTE ^{CPG}

DOPORUČENÁ

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **RAGT 2n, Francie**

Zástupce v ČR: **SAATEN - UNION CZ s.r.o.**

ATOLL ^{CPG}

DOPORUČENÁ

Středně raná zelenosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Odolnost proti napadení komplexem kořenových chorob.

Pěstitelská rizika: Nízký obsah dusíkatých látek.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

AVATAR ^{CPG}

OSTATNÍ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Velmi nízká aktivita trypsin inhibitoru.

Pěstitelská rizika: Menší odolnost proti poléhání před sklizní.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

ESO ^{CPG}

OSTATNÍ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

FLERET ^{CPA}

PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ

Poloraná zelenosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

ICONIC ^{CPG}**PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ**

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **RAGT 2n, Francie**

Zástupce v ČR: **SAATEN - UNION CZ s.r.o.**

KEPLER ^{CPG}**DOPORUČENÁ**

Poloraná zelenosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene v první zkušební oblasti, odolnost proti napadení komplexem kořenových chorob.

Pěstitelská rizika: Nízký obsah dusíkatých látek.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

LG CORVET ^{CPG}**PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ**

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene v první zkušební oblasti.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Limagrain Europe S.A.S., Francie**

Zástupce v ČR: **Limagrain Česká republika, s.r.o.**

LUMP ^{CPG}**DOPORUČENÁ**

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

NOS IMPACT ^{CPG}**PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ**

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Středně vysoká odolnost proti poléhání před sklizní.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Nordic Seed A/S, Dánsko**

Zástupce v ČR: **VP AGRO, spol. s r.o.**

ORCHESTRA ^{CPG}**DOPORUČENÁ**

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Vysoký obsah dusíkatých látek.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **RAGT 2n, Francie**

Zástupce v ČR: **SAATEN - UNION CZ s.r.o.**

OSTINATO ^{CPG}**DOPORUČENÁ**

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Středně vysoká odolnost proti poléhání před sklizní.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **RAGT 2n, Francie**

Zástupce v ČR: **SAATEN - UNION CZ s.r.o.**

PROTIN ^{CPG}**OSTATNÍ**

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Středně vysoká odolnost proti poléhání před sklizní, vysoký obsah dusíkatých látek.

Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene v první zkušební oblasti.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

REGENT ^{CPG}**DOPORUČENÁ**

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

SAXON ^{PO}**DOPORUČENÁ**

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene ve druhé zkušební oblasti.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

SYMBIOS ^{CPG}**DOPORUČENÁ**

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **RAGT 2n, Francie**

Zástupce v ČR: **RAGT Czech s.r.o.**

Nově registrované odrůdy hrachu polního

Níže uvedené odrůdy, zaregistrované po sklizni roku 2025, nejsou zahrnuty v předchozím textu, protože není k dispozici srovnatelný počet informací o jejich hospodářských vlastnostech. Jejich popis bude dále upřesňován.

LG CHIRON ^{CPG}

LG Chiron je poloraná odrůda typu semi-leafless.

Počáteční růst rychlý. Rostliny středně vysoké, barva květu bílá, barva semene žlutá, semeno elipsovitého tvaru. Hmotnost tisíce semen středně vysoká až vysoká, barevná vyrovnanost semen vysoká. Méně až středně odolná proti poléhání před sklizní.

Středně odolná proti napadení komplexem kořenových chorob, středně odolná proti napadení komplexem virových onemocnění.

Výnos semene vysoký až velmi vysoký.

Obsah dusíkatých látek nízký až středně vysoký, výnos dusíkatých látek vysoký až velmi vysoký, aktivita trypsin-inhibitoru nízká až střední.

Předběžné označení odrůdy: LGPN4260

Udržovatel: Limagrain Europe S.A.S., Francie

Zástupce: Limagrain Česká republika, s.r.o.

MARLER ^{CPA}

Marler je poloraná odrůda typu semi-leafless.

Počáteční růst rychlý. Rostliny vysoké, barva květu bílá, barva semene žlutá, semeno válcovitého tvaru. Hmotnost tisíce semen nízká až středně vysoká, barevná vyrovnanost semen vysoká. Méně až středně odolná proti poléhání před sklizní.

Středně odolná proti napadení komplexem kořenových chorob, středně odolná proti napadení komplexem virových onemocnění.

Výnos semene středně vysoký.

Obsah dusíkatých látek středně vysoký, výnos dusíkatých látek středně vysoký až vysoký, aktivita trypsin-inhibitoru nízká.

Předběžné označení odrůdy: SG-L9391

Udržovatel: SELGEN, a.s.

NOS KARMA CPA

NOS Karma je poloraná odrůda typu semi-leafless.

Počáteční růst rychlý. Rostliny středně vysoké, barva květu bílá, barva semene žlutá, semeno elipsovitého tvaru. Hmotnost tisíce semen středně vysoká až vysoká, barevná vyrovnanost semen vysoká. Středně odolná proti poléhání před sklizní.

Méně až středně odolná proti napadení komplexem kořenových chorob, středně odolná proti napadení komplexem virových onemocnění.

Výnos semene vysoký až velmi vysoký.

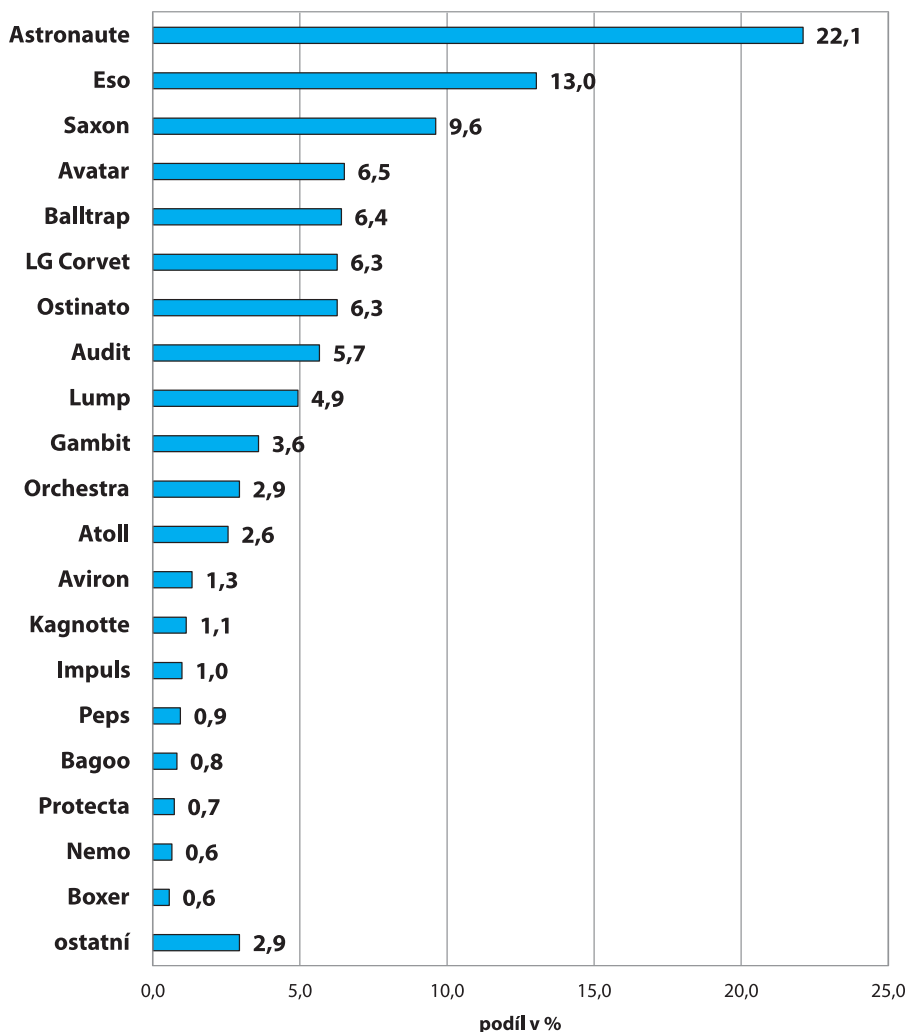
Obsah dusíkatých látek nízký až středně vysoký, výnos dusíkatých látek vysoký až velmi vysoký, aktivita trypsin-inhibitoru velmi nízká.

Předběžné označení odrůdy: NOS 314.014-028/3

Udržovatel: **Nordic Seed A/S, Dánsko**

Zástupce: **RWA Czechia s.r.o.**

Přihlášené množitelské plochy hrachu polního 2025
(elita + certifikované C1 osivo; 100 % = 5722 ha)

Přihlášené množitelské plochy 2022–2025 (elita + certifikované C1 osivo)

	2022		2023		2024		2025	
odrůda	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Astronaute	906	17,4	1444	25,4	1560	27,3	1290	22,1
Eso	974	18,7	915	16,1	789	13,8	761	13,0
Saxon	374	7,2	613	10,8	431	7,5	562	9,6
Avatar	325	6,2	359	6,3	371	6,5	380	6,5
Balltrap	151	2,9	267	4,7	411	7,2	374	6,4
LG Corvet	-	-	-	-	163	2,8	366	6,3
Ostinato	96	1,8	207	3,6	209	3,7	366	6,3
Audit	402	7,7	340	6,0	355	6,2	331	5,7
Lump	326	6,3	186	3,3	213	3,7	288	4,9
Gambit	253	4,8	194	3,4	182	3,2	210	3,6
Orchestra	67	1,3	71	1,2	147	2,6	172	2,9
Atoll	-	-	-	-	21	0,4	149	2,6
Aviron	98	1,9	83	1,5	112	2,0	78	1,3
Kagnotte	-	-	20	0,4	46	0,8	66	1,1
Impuls	132	2,5	89	1,6	87	1,5	58	1,0
Peps	-	-	-	-	32	0,6	55	0,9
Bagoo	132	2,5	162	2,9	84	1,5	48	0,8
Protecta	82	1,6	78	1,4	31	0,5	42	0,7
Nemo	-	-	-	-	-	-	38	0,6
Boxer	99	1,9	127	2,2	20	0,3	32	0,6
Fresnel	-	-	-	-	17	0,3	31	0,5
Batist	-	-	15	0,3	42	0,7	29	0,5
Captur	-	-	-	-	-	-	28	0,5
Prosper	174	3,3	75	1,3	114	2,0	19	0,3
NOS Impact	-	-	-	-	-	-	18	0,3
Iconic	-	-	-	-	-	-	18	0,3
Lapony	-	-	-	-	-	-	10	0,2
Guinorme	-	-	-	-	-	-	9	0,1
Flokon	-	-	-	-	-	-	7	0,1
Karakter	-	-	12	0,2	8	0,1	3	0,1

➤ Zásady pěstování a agrotechniky hrachu polního jarního

(autor APZL)

Hrachu se u nás daří na většině území, v polohách řepařských, obilnářských a bramborářských. Ideální jsou neslévavé středně těžké písčitohlinité až hlinité půdy s dobrou strukturou, mírně kyselé až neutrální reakce, s dobrou zásobou vápníku a fosforu. Na předplodiny nemá zvláštní nároky, sám po sobě ale může být pěstován až po čtyřech letech (možný výskyt výnosové deprese – únavy půdy).

Dobré výsledky závisejí kromě výběru vhodných odrůd na dodržování správné agrotechniky. Je třeba také respektovat rozdíly mezi listovými a úponkovými (semi-leafles) typy. Listové odrůdy jsou náchylné k poléhání a pro úspěšnou sklizeň musí být mj. dokonale urovnaný povrch půdy po zasetí. Úponkové odrůdy (SL), jichž je v sortimentu většina, později zastiňují povrch a je proto třeba dbát na preventivní herbicidní ochranu.

Na výživu a hnojení nemá zvláštní požadavky, pokud je půda dle rozboru v optimálním stavu. Na plochách, kde nebyl dlouho pěstován, je vhodné očkování osiva (inokulace). Předsetová příprava by měla co nejvíce šetřit zimní vláhou, vysévá se do hloubky kolem 3-4 cm co nejdříve, vzházející rostliny snesou až -6 °C. Výsevek se řídí odrůdou a HTS, optimální počet jedinců na 1 ha je 1 až 1,1 mil. klíčivých semen (250-340 kg/ha). Je třeba používat jen certifikované osivo; s výjimkou eko-zemědělců je vždy lépe použít osivo mořené.

Ošetřování porostů: kromě zásahů k omezení plevelů, příp. uválení po setí, spočívá hlavní pozornost ochraně rostlin, pokud to situace vyžaduje. Z chemických prostředků se kromě herbicidů používají insekticidy (kyjatka, trásněnky, listopas, obaleč a zrnokaz hrachový). Použití fungicidů je spíše výjimečné.

V podrobnostech odkazujeme na publikace Luskoviny, pěstování a užití (APZL, Kurent, 2009), Metodika pěstování hrachu (APZL, Agritec s.r.o. Šumperk, 2007), Metodiky ochrany rostlin a pěstitelské manuály (např. čas. Agromanuál apod.).

Pěstování luskovino-obilních směsek (převážně se jedná o směsi hrachu a příslušné obilniny dle receptur) se řídí obdobnými zásadami s tím, že je třeba při setí pamatovat na časové sladění vegetační doby dílčích komponent. K problematice byla mj. vydána samostatná metodika (Metodika k pěstování luskovino-obilních směsek v ekologickém zemědělství, APZL a Agritec Šumperk; 2013).

SÓJA

Zkušební lokality: Čáslav, Chrlice, Lednice, Oblekovic, Pusté Jakartice, Přítoky u Kutné Hory, Staňkov, Šumperk, Uherský Ostroh, Úhřetice, Věrovany.

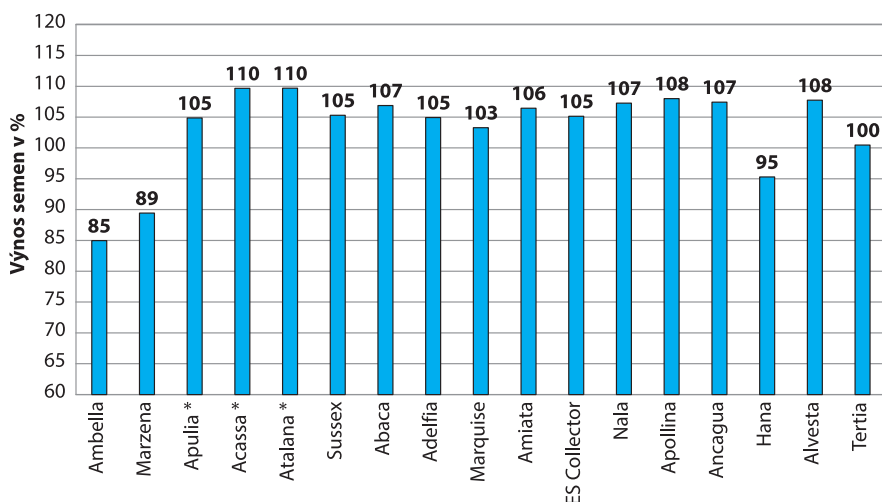
Osivo nebylo fungicidně mořeno, před setím byla provedena inokulace osiva hlízkovými bakteriemi. Hnojení dusíkem se zpravidla neprovádí, v případě potřeby lze jednorázově před setím aplikovat startovací dávku do 40 kg č.ž./ha. V průběhu vegetace se neprovádí fungicidní ošetření, insekticidní ošetření se provádí dle potřeby.

Výsevek činil 700 tisíc klíčivých semen na hektar, meziřádková vzdálenost 25 cm.

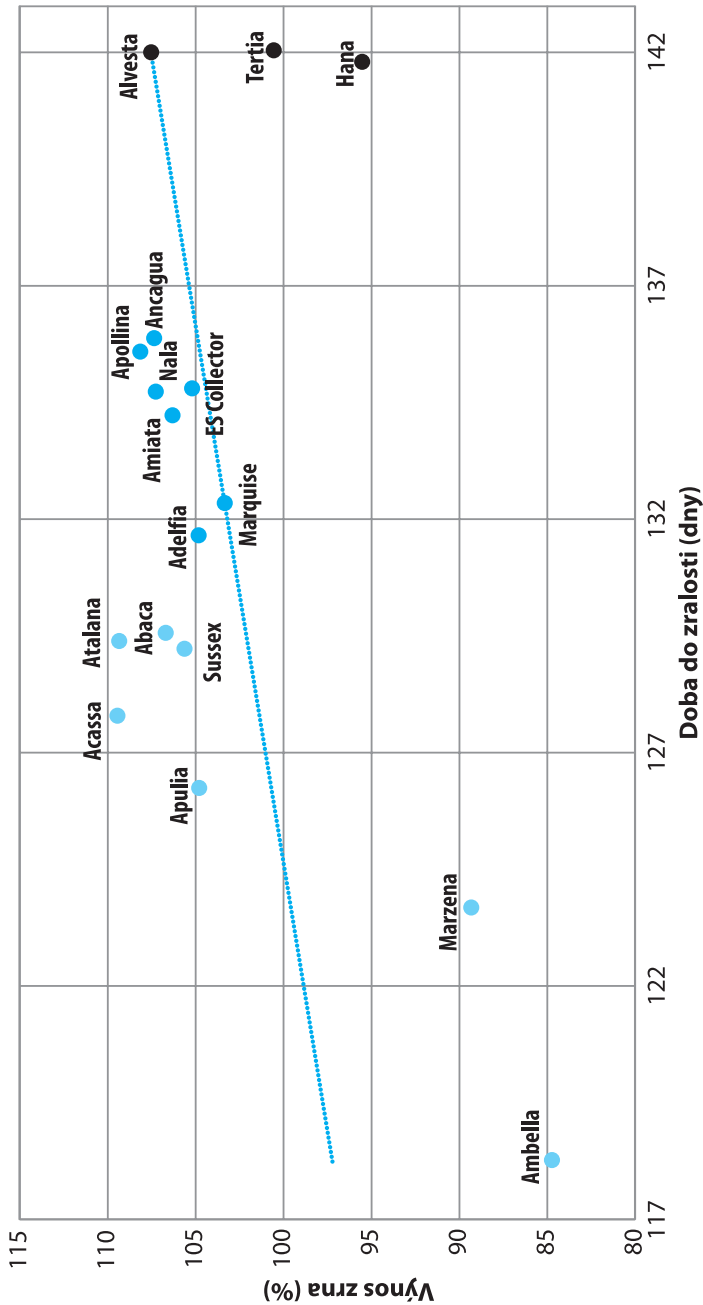
Odrůdy jsou podle doby do zralosti rozděleny do tří ranostních skupin (velmi rané, rané, středně rané).

Výnosy semene jsou uvedeny v % ke čtyřletému průměru (2022–2025) standardních odrůd Abaca, Ambella, ES Collector, Alvesta a Hana. Průměrný hektarový výnos v tunách se vztahuje k semeni o vlhkosti 14 %.

Výnos semene 2022–2025 (100 % = 3,24 t/ha)

Srovnání výnosu a ranosti odrůd sóje luštinaté (ÚKZÚZ, 2022-2025)

Významné hospodářské vlastnosti odrůd sóje (ÚKZÚZ, 2022–2025)

Kategorie ranosti		Velmi rané					Rané					Středně rané				
Kategorie doporučení		D	D	PD	PD	D	D	PD	PD	D	D	PD	D	D	PD	D
	100 % v t.ha ⁻¹	Ambella	Marzena	Apulia *	Acassa *	Atalana *	Sussex	Abaca	Adelfa	Marquise	Amiata	ES Collector	Nala	Apollina	Ancagua	Hana
Výnos semene 2022–2025 v % přepočtený na průměr standardních odrůd Abaca, Ambella, ES Collector, Alvesta a Hana																
Výnos semene (%):		3,24	85	89	105	110	110	110	105	107	105	103	106	105	107	108
Agronomická charakteristika:																
Zralost – rozdíl od odrůdy Abaca ve dnech		-11	-6	-4	-2	0	0	130	2	2	4	5	5	6	6	12
Rychlost počátečního růstu (9-1)		8,4	8,4	8,5	8,0	8,1	8,1	8,1	7,8	8,5	7,9	8,1	8,7	7,7	7,8	8,1
Délka rostliny (cm)		73	85	73	82	77	84	82	75	84	85	87	93	84	93	83
Odolnost proti poléhání před sklizní (9-1)		8,3	8,4	8,8	8,5	8,4	8,1	8,1	8,1	7,2	8,0	8,2	6,8	8,4	8,3	8,4
Odolnost proti praskání lusků (9-1)		7,8	8,2	8,8	8,0	8,9	8,5	8,8	8,9	8,8	8,8	8,9	8,8	8,9	8,8	8,8
Výška nasazení prvního lusu (cm)		10,2	12,0	12,3	14,6	12,9	14,0	12,7	12,0	13,2	13,4	12,4	14,2	12,7	13,7	12,8
Hmotnost tisíce semen (g)		178	166	179	164	175	176	192	176	191	184	178	206	203	179	189
Odolnost proti chorobám (9-1):																
Bakteriízy		7,6	6,3	8,3	7,7	7,9	8,1	8,0	8,2	7,5	7,4	8,2	7,1	8,2	8,0	7,2
Plíseň sóje		8,1	5,0	8,2	8,1	8,4	8,2	8,2	8,5	8,3	7,8	8,4	7,6	8,3	8,3	8,1
Kvalita semene 2022–2024:																
Výnos dusíkatých látek (%)		1,124	80	84	98	106	112	105	104	106	108	110	103	112	109	104
Obsah dusíkatých látek (%)		39,3	39,3	38,5	39,6	41,4	41,3	40,0	41,3	42,2	41,7	40,9	42,2	40,7	41,0	44,2
Obsah tuku (%)		21,1	20,5	21,2	21,1	20,4	20,6	21,0	20,7	20,6	19,8	20,4	20,1	20,4	20,5	19,0
Přihlášené množitelské plochy 2025 (E+C1,%)		2,6	2,3	-	2,0	-	-	13,1	3,7	0,9	11,0	2,6	-	5,5	3,7	2,8
Rok registrace:		2019	2020	2025	2025	2025	2024	2022	2024	2022	2025	2022	2025	2023	2024	2020

Kategorie rozmnožovacího materiálu: E - Elita, C1 - certifikované osivo
Kategorie doporučení: D - doporučená, PD - předběžné doporučená, 0 - ostatní

* Menší počet dat

Přednost

Riziko

POPISY ODRŮD

ABACA ^{CPG}

VELMI RANÁ AŽ RANÁ, DOPORUČENÁ

Velmi raná až raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus polovzpřímený až vodorovný, stonek šedě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene žlutá.

Přednosti: Vysoký výnos semene.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko

Zástupce v ČR: SELGEN, a.s.

ACASSA ^{CPG}

VELMI RANÁ AŽ RANÁ, PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ

Velmi raná až raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen nízká až středně vysoká, barva pupku semene tmavě hnědá.

Přednosti: Vysoký výnos semene, výška nasazení prvního lusku.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko

Zástupce v ČR: SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.

ADELFA ^{CPG}

RANÁ, DOPORUČENÁ

Raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny nízké až středně vysoké, růstový habitus vzpřímený až polovzpřímený, stonek šedě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene žlutá.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko

Zástupce v ČR: SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.

ALVESTA ^{CPG}

RANÁ AŽ STŘEDNĚ RANÁ, DOPORUČENÁ

Raná až středně raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká až vysoká, barva pupku semene žlutá.

Přednosti: Vysoký výnos semene, odolnost proti poléhání, výška nasazení prvního lusku.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko

Zástupce v ČR: SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.

AMBELLA ^{CPG}**VELMI RANÁ, DOPORUČENÁ**

Velmi raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny nízké, růstový habitus vzpřímený až polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene tmavě hnědá.

Přednosti: Ranost.

Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene, výška nasazení prvního lusku, středně vysoký až nízký obsah dusíkatých látek.

Udržovatel: **Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko**

Zástupce v ČR: **SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.**

AMIATA ^{CPG}**RANÁ, PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ**

Raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene žlutá.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko**

Zástupce v ČR: **SELGEN, a.s.**

ANCAGUA ^{CPG}**RANÁ, DOPORUČENÁ**

Raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus vzpřímený až polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene žlutá.

Přednosti: Vysoký výnos semene.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko**

Zástupce v ČR: **SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.**

APOLLINA ^{CPG}**RANÁ, DOPORUČENÁ**

Raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus polovzpřímený, stonek šedě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká až vysoká, barva pupku semene žlutá.

Přednosti: Vysoký výnos semene.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko**

Zástupce v ČR: **SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.**

APULIA ^{CPG}**VELMI RANÁ, PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ**

Velmi raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny nízké, růstový habitus polovzpřímený, stonek šedě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene žlutá.

Pěstitelská rizika: Nízký obsah dusíkatých látek.

Udržovatel: **Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG, Rakousko**

ATALANA ^{CPG}**VELMI RANÁ AŽ RANÁ, PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ**

Velmi raná až raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny nízké až středně vysoké, růstový habitus vzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene tmavě hnědá.

Přednosti: Vysoký výnos semene, vysoký výnos dusíkatých látek.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Ackermann Saatzucht GmbH & Co. KG, Německo**

Zástupce v ČR: **SAATEN - UNION CZ s.r.o.**

ES COLLECTOR ^{CPG}**RANÁ, DOPORUČENÁ**

Raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene světle hnědá.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Lidea France SAS, Francie**

HANA ^{CPG}**STŘEDNĚ RANÁ, OSTATNÍ**

Raná až středně raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene žlutá.

Přednosti: Vysoký obsah dusíkatých látek.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Semences Prograin Inc., Kanada**

Zástupce v ČR: **Prograin ZIA, s.r.o.**

MARQUISE ^{CPG}**RANÁ, DOPORUČENÁ**

Raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus vzpřímený až polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene žlutá.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Delley Semences et Plantes SA, Švýcarsko**

Zástupce v ČR: **SELGEN, a.s.**

MARZENA ^{CPG}**VELMI RANÁ, DOPORUČENÁ**

Velmi raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus vzpřímený až polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen nízká až středně vysoká, barva pupku semene žlutá.

Přednosti: Ranost.

Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene, středně vysoký až nízký obsah dusíkatých látek.

Udržovatel: **Semences Prograin Inc., Kanada**

Zástupce v ČR: **Prograin ZIA, s.r.o.**

NALA ^{CPA}**RANÁ, PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ**

Raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny vysoké, růstový habitus polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká až vysoká, barva pupku semene žlutá.

Přednosti: Vysoký výnos semene, výška nasazení prvního lusu, vysoký výnos dusíkatých látek.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Semences Prograin Inc., Kanada**

Zástupce v ČR: **Prograin ZIA, s.r.o.**

SUSSEX ^{CPG}**VELMI RANÁ AŽ RANÁ, DOPORUČENÁ**

Velmi raná až raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene černá.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **PZO-Pflanzenzucht Oberlimpurg, Německo**

Zástupce v ČR: **SAATEN - UNION CZ s.r.o.**

TERTIA**STŘEDNĚ RANÁ, OSTATNÍ**

Raná až středně raná, fialově kvetoucí odrůda. Rostliny středně vysoké, růstový habitus polovzpřímený, stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barva pupku semene žlutá.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.

Udržovatel: **Prograin ZIA, s.r.o.**

Nově registrované odrůdy sóje

Níže uvedené odrůdy, zaregistrované po sklizni roku 2025, nejsou zahrnuty v předchozím textu, protože není k dispozici srovnatelný počet informací o jejich hospodářských vlastnostech. Jejich popis bude dále upřesňován.

ARNOLD ^{CPG}

Arnold je velmi raná až raná fialově kvetoucí odrůda.

Rostliny středně vysoké, růstový habitus vzpřímený až polovzpřímený, hlavní stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen nízká až středně vysoká, barva pupku semene světle hnědá.

Počáteční růst středně rychlý až rychlý.

Odolná proti napadení bakteriózami, odolná proti napadení plísni sóje.

Odolná proti poléhání před sklizní, odolná proti praskání lusků, výška nasazení prvního luku nízká až středně vysoká.

Výnos semene v rámci sortimentu velmi raných odrůd vysoký, výnos dusíkatých látek vysoký.

Obsah dusíkatých látek v sušině nízký až středně vysoký, obsah tuku v sušině středně vysoký až vysoký.

Předběžné označení odrůdy: CH22624

Udržovatel: P.H. Petersen Saatucht Lundsgaard GmbH,
Německo

Zástupce v ČR: SAATEN - UNION CZ s.r.o.

SUCCESSOR ^{CPG}

Successor je raná fialově kvetoucí odrůda.

Rostliny středně vysoké až vysoké, růstový habitus vzpřímený až polovzpřímený, hlavní stonek žlutohnědě ochmýřený. Hmotnost tisíce semen středně vysoká až vysoká, barva pupku semene světle hnědá.

Počáteční růst rychlý.

Středně odolná proti napadení bakteriózami.

Středně odolná až odolná proti poléhání před sklizní, výška nasazení prvního luku vysoká.

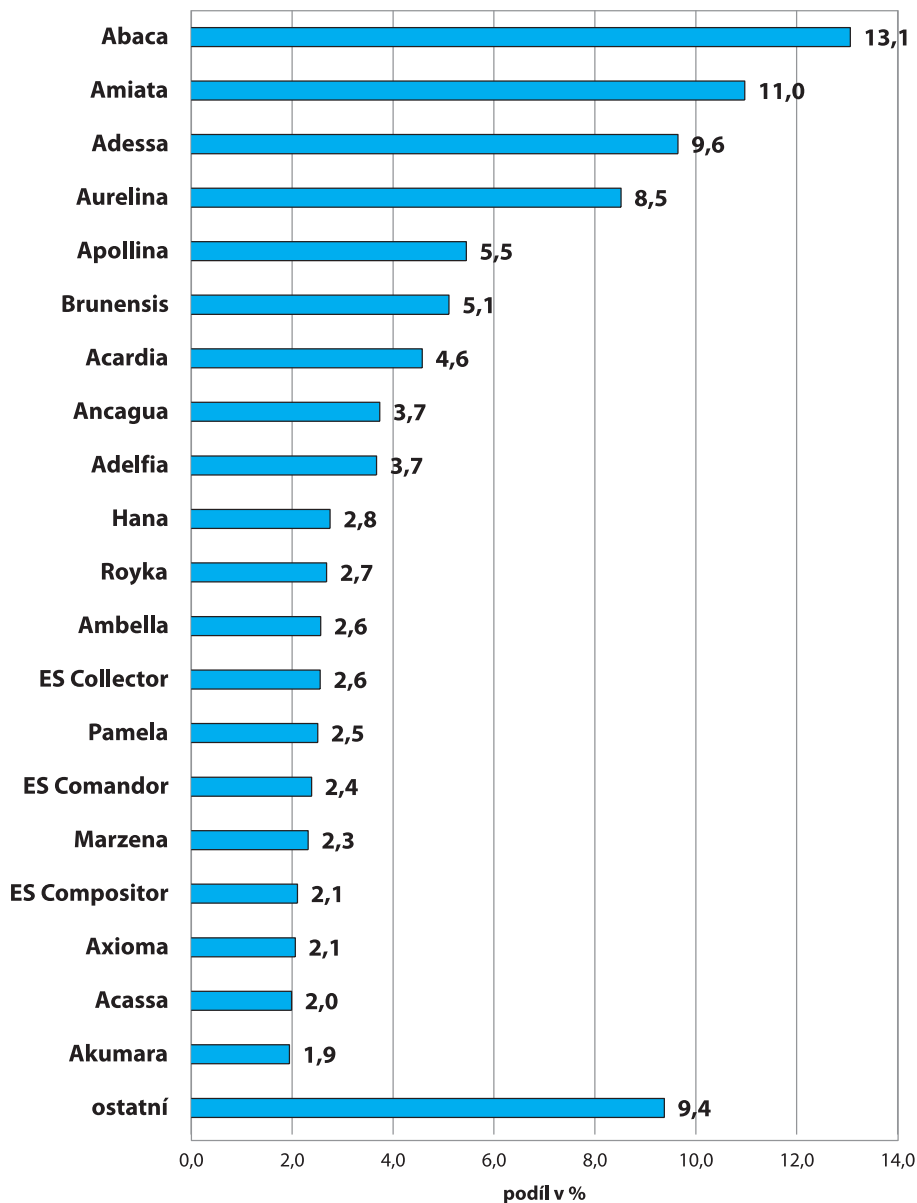
Výnos semene v rámci sortimentu raných odrůd vysoký, výnos dusíkatých látek vysoký.

Obsah dusíkatých látek v sušině nízký až středně vysoký, obsah tuku v sušině vysoký.

Předběžné označení odrůdy: ESG2013

Udržovatel: Lidea France SAS, Francie

Přihlášené množitelské plochy sóje 2025
(elita + certifikované C1 osivo; 100 % = 1926 ha)

Přihlášené množitelské plochy sóje 2022–2025 (elita + certifikované C1 osivo)

odrůda	2022		2023		2024		2025	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Abaca	33	2,6	172	12,3	208	12,9	252	13,1
Amiata	-	-	69	5,0	159	9,8	211	11,0
Adessa	148	12,0	185	13,3	115	7,1	186	9,6
Aurelina	38	3,1	130	9,4	107	6,6	164	8,5
Apollina	-	-	-	-	81	5,0	105	5,5
Brunensis	-	-	6	0,5	93	5,7	98	5,1
Acardia	-	-	-	-	-	-	88	4,6
Ancagua	-	-	-	-	63	3,9	72	3,7
Adelfia	57	4,6	30	2,2	91	5,6	71	3,7
Hana	204	16,5	105	7,5	118	7,3	53	2,8
Royka	-	-	20	1,5	24	1,5	52	2,7
Ambella	93	7,5	121	8,7	145	9,0	49	2,6
ES Collector	-	-	-	-	49	3,0	49	2,6
Pamela	-	-	-	-	40	2,5	48	2,5
ES Comandor	5	0,4	11	0,8	31	1,9	46	2,4
Marzena	4	0,3	37	2,6	36	2,2	45	2,3
ES Compositor	8	0,6	21	1,5	47	2,9	41	2,1
Axioma	-	-	16	1,2	47	2,9	40	2,1
Acassa	-	-	-	-	37	2,3	38	2,0
Akumara	-	-	-	-	-	-	38	1,9
Liska	-	-	-	-	-	-	34	1,8
Kofu	22	1,8	12	0,9	-	-	28	1,4
DM Ambar	-	-	-	-	20	1,2	25	1,3
Marquise	19	1,6	70	5,1	7	0,4	17	0,9
Paprika	-	-	-	-	-	-	17	0,9
Lenka	80	6,4	32	2,3	14	0,9	17	0,9
PRO Taranaki	-	-	-	-	-	-	16	0,8
Arnold	-	-	-	-	-	-	13	0,7
Romy	-	-	-	-	-	-	9	0,5
Korus	3	0,3	-	-	-	-	4	0,2

➤ Zásady pěstování a agrotechniky sóji

(autor APZL)

Současný sortiment doporučených odrůd umožňuje minimalizaci pěstitelských rizik, které u tohoto druhu byly časté: opožděné dozrávání, nízké nasazení lusků nad povrchem půdy, menší odolnost k poléhání atd. K přednostem dnes patří relativně dobrý výnos při dodržení zásad agrotechniky, nižší náklady na výživu a ochranu rostlin, předplodinová hodnota i rozložení polních prací v zemědělském podniku, kdy se sója vysévá později než ostatní jařiny.

Sója je krátkodobou plodinou vyžadující vyšší intenzitu slunečního záření. Pro její pěstování jsou v ČR vhodné polohy kukuřičné a řepařské výrobní oblasti s dlouhodobou průměrnou teplotou nad 8 °C, dostatkem vláhy a optimálními půdními poměry (kyprá půda zásobená humusem, základními živinami, vápníkem, hořčíkem a mikroelementy s půdní reakcí pH 6,5–7).

Minimální teplota pro klíčení je 6–7 °C, optimální teplota během vegetace je kolem 20 °C. Zvýšený požadavek na vodu má zejména při klíčení a pak v době kvetení a nalévání semen.

Setí: do dobře připravené půdy, podle teploty obvykle ve třetí dekádě dubna, do hloubky 3–5 cm. Množství osiva v kg/ha je odvislé od HTS a obvykle je uvedeno ve výsevních jednotkách na obalech při jeho dodání. Je vhodné očkování osiva (inokulace), zejména na polích, kde sója nebyla pěstována. Hnojení dusíkem je závislé na předplodině a stavu zásobenosti v půdě, lze použít startovací dávku před setím, případně při zjištěné nižší nodulaci na kořenech v průběhu vegetace. Ošetřování porostů během vegetace je ve srovnání s jinými luskovinami i druhy rostlin výrazně méně náročné, což má pozitivní vliv i na čerpání nákladů.

Tak jako u hrachu odkazujeme na vydanou literaturu APZL: publikace Luskoviny, pěstování a užití (Kurent 2009), Metodika pěstování sóji luštinaté (2011), Pěstitelský manuál Sója luštinatá (APZL, ZIA; 2012), Metodiky ochrany rostlin, Manuály v časopisech, např. Agromanuál atd.

➤ HRÁCH POLNÍ OZIMÝ

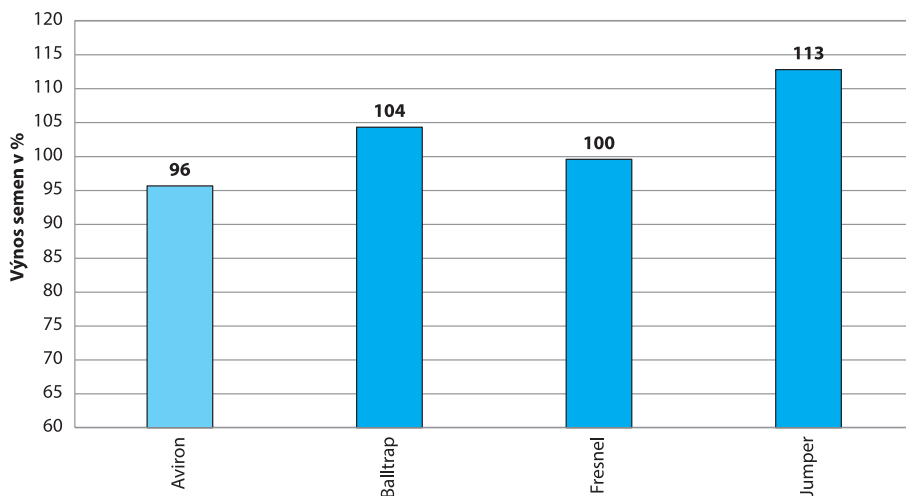
Zkušební lokality: Čáslav, Hradec nad Svitavou, Chlumeck nad Cidlinou, Chrlice, Jaroměřice, Lužany, Pusté Jakartice, Staňkov, Uherský Ostroh, Věrovany.

Osivo bylo fungicidně mořeno. Hnojení dusíkem se zpravidla neprovádí, v případě potřeby lze jednorázově před setím aplikovat startovací dávku do 40 kg č.ž./ha. V průběhu vegetace se neprovádí fungicidní ošetření, insekticidní ošetření se provádí dle potřeby.

Výsevek činil 1 mil. klíčivých semen na hektar, meziřádková vzdálenost 12,5 cm.

Výnosy semene jsou uvedeny v procentech k tříletému průměru (2023–2025) standardních odrůd Aviron a Balltrap. Průměrný hektarový výnos v tunách se vztahuje k zrnům o vlhkosti 14 %.

Výnos semene 2023–2025 (100 % = 5,14 t/ha)

Významné hospodářské vlastnosti odrůd hrachu polního ozimého (ÚKZÚZ, 2023–2025)

	100 % v t.ha ⁻¹	Aviron	Balltrap	Fresnel	Jumper
<i>Výnos semene 2023–2025 v % přepočtený na průměr standardních odrůd Aviron, Balltrap</i>					
Výnos semene (%):	5,14	96	104	100	113
Agronomická charakteristika:					
Růstový typ		SL	SL	SL	SL
Barva semene		Z	ŽL	ŽL	ŽL
Tvar semene		VAL	VAL	OVA	VAL
Vyzimování		6,4	7,7	8,0	6,5
Rychlost počátečního růstu (9-1)		7,3	7,3	6,7	8,2
Začátek kvetení - rozdíl od odrůdy Balltrap ve dnech		0	201	-3	0
Zralost - rozdíl od odrůdy Balltrap ve dnech		0	254	0	0
Délka rostlin (cm)		80	75	77	88
Odolnost proti poléhání před sklizní (9-1)		5,3	4,6	5,6	4,7
Hmotnost tisíce zrn (g)		167	164	208	186
Odolnost proti chorobám (9-1):					
Komplex kořenových chorob		7,6	6,7	6,4	7,1
Plíseň hrachu		6,3	6,3	6,6	7,6
Tmavohnědá skvrnitost hrachu		6,1	5,5	5,8	6,1
Kvalita semene 2023–2025:					
Výnos dusíkatých látek (%)	0,974	96	104	97	112
Obsah dusíkatých látek (%)		21,0	21,2	20,8	21,1
Obsah škrobu (%)		49,3	50,0	50,5	50,1
Aktivita trypsin-inhibitoru (TiU)		6,6	5,7	7,4	6,2
Barevná vyrovnanost semen (%)		99	86	91	81
Přihlášené množitelské plochy 2025 (E+C1;%)		1,3	6,4	0,5	-
Rok registrace:		2017	2017	2026	2026

Kategorie rozmnožovacího materiálu: E - Elita, C1 - certifikované osivo.

ŽL = žlutosemenné odrůdy

VAL = válcovitý

Z = zelenosemenné odrůdy

OVA = oválný

Nově registrované odrůdy hrachu ozimého

Níže uvedené odrůdy byly zaregistrované po sklizni roku 2025.

FRESNEL ^{CPG}

Fresnel je středně raná ozimá odrůda typu semi-leafless.

Počáteční růst středně rychlý. Rostliny nízké až středně vysoké, barva květu bílá, barva semene žlutá, semeno elipsovitého tvaru. Hmotnost tisíce semen středně vysoká, barevná vyrovnanost semen středně vysoká až vysoká. Středně vysoká až vysoká odolnost k vyzimování. Středně odolná proti poléhání před sklizní.

Středně odolná proti napadení komplexem kořenových chorob, středně odolná proti napadení plísní hrachu, středně odolná proti napadení tmavohnědou skvrnitostí hrachu.

Výnos semene středně vysoký.

Obsah dusíkatých látek nízký až středně vysoký, výnos dusíkatých látek středně vysoký, aktivita trypsin-inhibitoru středně vysoká.

Předběžné označení odrůdy: LI3.9.1.6

Udržovatel: AGRI OBTENTIONS SA, Francie

Zástupce: SELGEN, a.s.

JUMPER ^{CPG}

Jumper je středně raná ozimá odrůda typu semi-leafless.

Počáteční růst rychlý. Rostliny středně vysoké, barva květu bělavě krémová, barva semene žlutá, semeno válcovitého tvaru. Hmotnost tisíce semen nízká až středně vysoká, barevná vyrovnanost semen středně vysoká. Středně vysoká odolnost k vyzimování. Méně odolná proti poléhání před sklizní.

Středně odolná proti napadení komplexem kořenových chorob, středně odolná proti napadení plísní hrachu, středně odolná proti napadení tmavohnědou skvrnitostí hrachu.

Výnos semene velmi vysoký.

Obsah dusíkatých látek nízký až středně vysoký, výnos dusíkatých látek vysoký, aktivita trypsin-inhibitoru středně vysoká.

Předběžné označení odrůdy: FDP14505

Udržovatel: SAS Florimond Desprez Veuve et Fils, Francie

Zástupce: SELGEN, a.s.

VYSVĚTLIVKY

Aktivita trypsin inhibitoru – přítomnost trypsin inhibitoru a jeho aktivita snižují využitelnost vysokého obsahu bílkovin v luskovinách, a tím omezují jejich použití ve výživě, především pak v krmivech pro monogastry. Uvádí se v jednotkách TIU.mg-1, definovaných jako pokles absorbance A410 za 10 min o 0,01 na 1 mg stanovované hmoty. Aktivita trypsin inhibitoru je ovlivněna odrůdou, lokalitou a ročníkem.

Bakteriózy sóje (*Pseudomonas syringae* pv. *glycinea*, *Xanthomonas campestris* pv. *glycines*) – k infekci dochází zejména za vlhkého a teplého počasí. Onemocnění se projevuje výrazně zejména na listech, ale napadeny mohou být také stonky, květy a lusky. Choroba přenosná osivem a posklizňovými zbytky.

Barevná vyrovnanost semene – vyjadřuje procentický podíl semen příslušné barvy. Znak důležitý především pro potravinářský průmysl.

Délka rostlin – je ovlivněna především odrůdou, technologií pěstování a vláhovými podmínkami ročníku. Není pravidlem, že delší odrůdy jsou poléhavější nežli kratší. Odrůdy kratší jsou obvykle náročnější na intenzitu podmínek. U hrachu platí obecně, že odrůdy s kratší lodyhou (např. odrůdy s redukovanou listovou plochou) citlivěji reagují na sušší nebo méně úrodné půdy. Naopak odrůdy s delší lodyhou mohou mít ve vlhkých podmínkách nebo na úrodnějších půdách sklon k vyššímu vegetativnímu růstu a následkem toho silně poléhat a bude obtížnější je sklízet. Budou rovněž náchylnější k chorobám, což nakonec v komplexu všech faktorů sníží jejich výnos.

Hmotnost tisíce zrn - vztahuje se k zrna o vlhkosti 14 %. Tento znak je specifickou odrůdovou vlastností, ačkoli je do značné míry závislý na růstových podmínkách v daném roce a intenzitě pěstování.

Komplex kořenových chorob hrachu (*Fusarium oxysporum* f.sp. *pisi*, *Fusarium solani* f.sp. *pisi*, *Ascochyta* spp., *Phoma* spp., *Rhizoctonia* spp., *Pythium* spp., *Thielaviopsis basicola*) – vzhledem k výskytu většinou směsných infekcí různých patogenů a podobné škodlivosti je tento znak uváděn pod společným názvem. Škodí především na kořenových cévních svazcích vývojově starších rostlin, které jsou ve většině případů předtím oslabené celkovým utužením půdy, tvorbou půdního škraloupu nebo přílišným zamokřením. Rozvoji patogena napomáhá především vysoká půdní teplota a zvýšená vlhkost. Dochází k redukci výnosů a efektivně může být potlačen pouze zavedením odrůd s geneticky založenou rezistencí. Primární infekce pochází z půdy, houby rodu *Fusarium* jsou přenosné i osivem.

Komplex kořenových chorob lupiny – fusariové vadnutí lupiny (*Fusarium oxysporum* f.sp. *lupini*), **fusariová kořenová hniloba lupiny** (*Fusarium solani*), **hnědá kořenová hniloba lupiny** (*Rhizoctonia solani*), **černá kořenová hniloba lupiny** (*Thielaviopsis basicola*) – vzhledem k výskytu většinou směsných infekcí různých patogenů a podobné škodlivosti je tento znak uváděn pod společným názvem. Napadené rostliny vadnou od spodních listů k vrcholu a postupně odumírají. *Fusarium oxysporum* způsobuje zhnědnutí cévních svazků viditelné na řezu kořene, pokožka kořene je zpravidla bez příznaků. *F. solani* způsobuje nekrózy zejména vnějších částí cévních svazků, kořenového krčku a kořene. *Rhizoctonia solani* a *Thielaviopsis basicola* způsobuje na bázi stonku a kořenech vytvoření tmavohnědých nebo černých skvrn a kořeny následně

odumírají. Cévní svazky jsou ve spodní části stonku zpravidla červenohnědé. Zdrojem infekce jsou rostlinné zbytky v půdě.

Obsah dusíkatých látek – množství hrubého proteinu v % absolutní sušiny. Vypočte se na základě zjištěného obsahu dusíku metodou podle Kjeldahla a přepočítávacího faktoru dle druhu plodiny; obecně užívaný faktor je 6,25. V současnosti slouží klasická metoda převážně jako podklad pro tvorbu kalibrační křivky a stanovení obsahu dusíkatých látek pomocí metody NIRS (Near Infra Red Spektroskopy). Obsah dusíkatých látek může být ovlivněn dusíkatým hnojením, teplotními podmínkami pěstování (vyšší obsah v teplejších oblastech) a ročníkem.

Obsah škrobu – množství škrobu v % absolutní sušiny. Pro stanovení se používá metoda NIRS a kalibrační křivka se tvoří na základě analýz reprezentativního množství vzorků metodou podle Ewerse. Mezi obsahem škrobu a dusíkatých látek je negativní korelace, tj. se zvyšováním obsahu dusíkatých látek se obsah škrobu snižuje a naopak.

Obsah tuku – množství tuku v % absolutní sušiny. V současnosti slouží klasická metoda převážně jako podklad pro tvorbu kalibrační křivky a stanovení obsahu tuku pomocí metody NIRS. Je ovlivněn odrůdou, lokalitou a ročníkem.

Odolnost proti poléhání – má vliv na jakost, vzhled semen, osivové hodnoty, snadnost sklizně a sklizňové ztráty. Kromě geneticky podmíněné odolnosti ovlivňuje poléhání množství dusíku v půdě, hustota setí, množství vláhy během vegetace, případně silný výskyt některých chorob.

Odolnost proti praskání lusků (9-1) – je důležitý znak s ohledem na možné ztráty výnosu. Je ovlivněna odrůdou, lokalitou a ročníkem, především pak průběhem počasí v době dozrávání.

Padlí hrachu (*Erysiphe pisi*, *Erysiphe baeumleri*) – napadá veškeré nadzemní části rostliny, které se povlékají charakteristickým moučnatým povlakem. Listy žloutnou a předčasně zasychají. Na odumřelých rostlinných částech se tvoří tmavohnědá až černohnědá kleistothecia sestavená v řídkých skupinkách. Na Vysočině nebo ve vyšších polohách jsou místa, kde padlí škodí každoročně. Nejvyšší výskyt padlí se projevuje za suchého a teplého počasí s večerními rosami a na pozdě založených nebo přehoustlých porostech. V současné době již existují rezistentní odrůdy.

Plíseň hrachu (*Peronospora pisi*) – napadá všechny nadzemní části rostlin, kde způsobuje žlutohnědé, nepravidelné, víceméně hranaté vodnaté skvrny ohraničené nervaturou. Na spodní straně těchto skvrn se objevuje hustý, fialově šedý (méně často světle vínový) porost mycelia a reprodukčních orgánů houby. Napadené rostlinné části odumírají. Způsobuje pokles výnosů především při časném napadení rostlin, vyskytuje se především za vlhkých a chladných povětrnostních podmínek. Patogen přežívá v půdě a na semenech. V současné době není žádná z uvedených odrůd rezistentní, avšak některé jsou středně odolné.

Plíseň sóje (*Peronospora menshurica*) – napadá listy, stonky a lusky sóje v průběhu celé vegetace, zpravidla se však objevuje až od fáze začátku kvetení. Na rostlinách se na listech vytvářejí četné, malé, světle zelené nebo žluté skvrny, o průměru do 10 mm, nepravidelného hranatého tvaru. Skvrny jsou nápadné zejména na horní straně listu. Později hnědnou, mají tmavý střed a chlorotický lem. Za vlhkého počasí se na spodní straně vytváří hustý porost šedých nebo šedofialových sporangioforů. Zdrojem infekce jsou oospory na rostlinných zbytcích a osivo.

Obsah alkaloidů v sušině semene lupiny – alkaloidy jsou jedovaté hořce chutnající látky obsažené v rostlinách lupiny, největší koncentrace je v semenech. Nejdůležitějšími alkaloidy lupiny úzkolisté jsou lupanin, angustifolin a spartein. V semenech původních hořkých odrůd lupiny úzkolisté se obsah alkaloidů běžně pohybuje mezi 2 % až 3 %, ale i 5 %, a jejich konzumace může vyvolat otravu, která se projevuje poškozením jater, nervového systému, srdce a ledvin. Semena v publikaci uvedených registrovaných odrůd neobsahují hořké alkaloidy, respektive jen stopová množství, bývají proto označovány jako sladké. Semena sladkých odrůd a z nich vyrobené produkty lze považovat za bezpečné jak pro konzumaci lidí, tak i pro krmení přežvýkavců a monogastričních zvířat. Obsah alkaloidů v semeni velmi závisí na odrůdě a pak na klimatických podmínkách, ve vyšlechtěných sladkých odrůdách je většinou mezi 0,001 % až 0,05 %.

Ranost – je vypočtena odečtením doby vegetace (suma dnů od setí do zralosti) od standardní odrůdy. Kladná diference značí, že je odrůda pozdnější a naopak. Rozdíly v ranosti jsou ve velké míře ovlivňovány přírodními podmínkami a jsou obvykle větší ve vyšších polohách. Rozdílná vegetační doba pěstovaných odrůd umožňuje lepší rozdělení doby sklizně. V teplejší části republiky převažuje pěstování ranějších odrůd, pozdní odrůdy při teplejším počasí předčasně ukončují vegetaci a zasychají. Ve středních a ve vyšších chladnějších polohách jsou pozdnější odrůdy obvykle výnosnější.

Kategorie ranosti:

- velmi raná,
- raná,
- poloraná,
- středně raná,
- polopozdní,
- pozdní,
- velmi pozdní.

Výška nasazení prvního lusku (cm) – je důležitý znak pro sklizeň vzhledem k minimalizaci sklizňových ztrát. Je ovlivněna odrůdou, lokalitou a ročníkem.

SEZNAM REGISTROVANÝCH ODRŮD

HRÁCH POLNÍ JARNÍ					
Název	Růstový typ	Registrace	Ochrana práv	Udržovatel	Zástupce v ČR
Abarth	SL	2013	CPG	Limagrain Europe S.A.S.	Limagrain Česká republika, s.r.o.
Astronaute	SL	2014	CPG	RAGT 2n	SAATEN - UNION CZ s.r.o.
Atlas	SL	2010	CPG	SELGEN, a.s.	
Atoll	SL	2022	CPG	SELGEN, a.s.	
Audit	SL	2010	CPG	Limagrain Nederland B.V.	Limagrain Česká republika, s.r.o.
Avantgarde	SL	2011		Limagrain Nederland B.V.	Limagrain Česká republika, s.r.o.
Avatar	SL	2018	CPG	SELGEN, a.s.	
Bohatýr	N	1980		SELGEN, a.s.	
Boxer	SL	2015	CPG	Limagrain Europe S.A.S.	Limagrain Česká republika, s.r.o.
Empire *	SL	2019	P0	SELGEN, a.s.	
Eso	SL	2012	CPG	SELGEN, a.s.	
Fleret	SL	2025	CPA	SELGEN, a.s.	
Gambit	SL	2011	P0	SELGEN, a.s.	
Gotik	SL	1999		SELGEN, a.s.	
Iconic	SL	2025	CPG	RAGT 2n	SAATEN - UNION CZ s.r.o.
Impuls	SL	2014	CPG	SELGEN, a.s.	
Kepler	SL	2024	CPG	SELGEN, a.s.	
Kingfisher	SL	2018	CPG	Limagrain Europe S.A.S.	Limagrain Česká republika, s.r.o.
LG Aspen	SL	2018	CPG	Limagrain Europe S.A.S.	Limagrain Česká republika, s.r.o.
LG Corvet	SL	2025	CPG	Limagrain Europe S.A.S.	Limagrain Česká republika, s.r.o.
LG Chiron	SL	2026	CPG	Limagrain Europe S.A.S.	Limagrain Česká republika, s.r.o.
LG Stallion	SL	2017	CPG	Limagrain Europe S.A.S.	Limagrain Česká republika, s.r.o.
LS Kalina	SL	2023		Laboulet Semences	SEED SERVICE s.r.o.

HRÁCH POLNÍ JARNÍ						
Název	Růstový typ	Registrace	Ochrana práv	Udržovatel	Zástupce v ČR	
Lump	SL	2016	CPG	SELGEN, a.s.		
Marler	SL	2026	CPA	SELGEN, a.s.		
NOS Impact	SL	2025	CPG	Nordic Seed A/S		VP AGRO, spol. s r.o.
NOS Karma	SL	2026	CPA	Nordic Seed A/S		RWA Czechia s.r.o.
Orchestra	SL	2023	CPG	RAGT 2n		SAATEN - UNION CZ s.r.o.
Ostinato	SL	2021	CPG	RAGT 2n		SAATEN - UNION CZ s.r.o.
Prophet	SL	2007	CPG	Limagrain Nederland B.V.		Limagrain Česká republika, s.r.o.
Protecta	N	2021	P0	SELGEN, a.s.		
Protin	SL	2022	CPG	SELGEN, a.s.		
Regent	SL	2024	CPG	SELGEN, a.s.		
Rosario	SL	2021	CPG	SELGEN, a.s.		
Saxon	SL	2019	P0	SELGEN, a.s.		
Slovan	SL	2008	P0	SELGEN, a.s.		
Symbios	SL	2024	CPG	RAGT 2n		RAGT Czech s.r.o.
Trendy	SL	2016	CPG	SELGEN, a.s.		
Velvet	SL	2010	CPG	SELGEN, a.s.		
Zekon	SL	1999		SELGEN, a.s.		

* pouze pro vývoz mimo EU

HRÁCH POLNÍ OZIMÝ						
Název	Růstový typ	Registrace	Ochrana práv	Udržovatel	Zástupce v ČR	
Aviron	SL	2017	CPG	SAS Florimond Desprez Veuve et Fils	SELGEN, a.s.	
Balltrap	SL	2017	CPG	SAS Florimond Desprez Veuve et Fils	SELGEN, a.s.	
Fresnel	SL	2026	CPG	AGRI OBTENTIONS SA	SELGEN, a.s.	
Jumper	SL	2026	CPG	SAS Florimond Desprez Veuve et Fils	SELGEN, a.s.	

SÓJA				
Název	Registrace	Ochrana práv	Udržovatel	Zástupce v ČR
Abaca	2022	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SELGEN, a.s.
Acassa	2025	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Adelfia	2024	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Albiensis	2018		Semences Prograin Inc.	Prograin ZIA, s.r.o.
Arnold	2026	CPG	P.H. Petersen Saatzucht Lundsgaard GmbH	SAATEN – UNION CZ s.r.o.
Alvesta	2023	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Ambella	2019	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Amiata	2025	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SELGEN, a.s.
Ancagua	2024	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Apollina	2023	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Apulia	2025	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	
Atalana	2025	CPG	Ackermann Saatzucht GmbH & Co. KG	SAATEN – UNION CZ s.r.o.
Aurelina	2020	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Bettina	2018	CPG	Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Brunensis	2010		Semences Prograin Inc.	Prograin ZIA, s.r.o.
ES Collector	2022	CPG	Lidea France SAS	
Hana	2020	CPG	Semences Prograin Inc.	Prograin ZIA, s.r.o.
Kofu	2015		Semences Prograin Inc.	Prograin ZIA, s.r.o.
Korus	2012		Prograin ZIA, s.r.o.	
Liska	2022	CPG	Semences Prograin Inc.	Prograin ZIA, s.r.o.
Marquise	2022	CPG	Delley Semences et Plantes SA	SELGEN, a.s.
Marzena	2020	CPG	Semences Prograin Inc.	Prograin ZIA, s.r.o.
Mayrika	2018		Prograin ZIA, s.r.o.	
Moravians	2008		Prograin ZIA, s.r.o.	
Nala	2025	CPA	Semences Prograin Inc.	Prograin ZIA, s.r.o.
Naya	2010		Semences Prograin Inc.	Prograin ZIA, s.r.o.
Pripyat	2022		MAYLINE INVESTMENT CORPORATION LIMITED, s.r.o.	

SÓJA				
Název	Registrace	Ochrana práv	Udržovatel	Zástupce v ČR
Royka	2013	PO	Prograin ZIA, s.r.o.	
Sahara	2025	CPG	RAGT 2n	SAATEN - UNION CZ s.r.o.
Silesia	2009		Prograin ZIA, s.r.o.	
Successor	2026	CPG	Lidea France SAS	
Sully	2022	CPG	PZO-Pflanzenzucht Oberlímpurg	SAATEN - UNION CZ s.r.o.
Sussex	2024	CPG	PZO-Pflanzenzucht Oberlímpurg	SAATEN - UNION CZ s.r.o.
Tenebris	2023		Ing. Vít Procházka	
Tertia	2018		Semences Prograin Inc.	Prograin ZIA, s.r.o.
Toutatis	2016		Delley Semences et Plantes SA	RWA Czechia s.r.o.

ADRESÁŘ FIREM

Firma	Ulice	Město	PSČ	Stát	Telefon	E-mail
Ing. Vít Procházka	náměstí Národního odboje 50	Kutná Hora 1	284 01	CZ	604 607 334	vit.prochazka@email.cz
KLEE AGRO s.r.o.	Jakoubka ze Stříbra 781/44	Olomouc-Nové Sady	779 00	CZ	773 901 800	klee.agro@centrum.cz
Liidea France SAS	Avenue Gaston Phoebus	Lescar	642 30	FR	603 584 454	info.cz@liidea-seeds.com
Limagrain Česká republika, s.r.o.	Lednická 1533	Praha 9 - Kyje	198 00	CZ	212 244 339	info@limagrain-cereals.cz
MAYLINE INVESTMENT CORPORATION LIMITED, s.r.o.	Bilkova 855/19	Praha - Staré Město	110 00	CZ	777 078 075	maylineinv@seznam.cz
OSEVA PRO s.r.o.	Jankovcova 938/18a	Praha 7	170 00	CZ	605 700 578	oseva@oseva.cz
Prograin ZIA, s.r.o.	Táborská 411/34	Praha 4	140 00	CZ	234 760 192	info@prograin-zia.com
RAGT Czech s.r.o.	Na Kačence 406	Moravský Krumlov	672 01	CZ	515 337 525	dmuller@ragt.fr
RWA Czechia s.r.o.	č.p. 1182	Unhošť	273 51	CZ	734 693 799	info@rwa-sro.cz
SAATBAU ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.	Jirího Wolkera 3071	Žatec	438 01	CZ	415 211 849	ceska@saatbau.com
SAATEN - UNION CZ s.r.o.	Chaloupky 354	Šarátice	683 52	CZ	541 221 175	pavel.jezek@saaten-union.cz
Saatzucht Donau Ges.m.b.H. & CoKG	Saatzuchtstrasse 11	Probstdorf	2301	AT	43-2215-248134	office.probstdorf@saatzucht-donau.at
SEED SERVICE s.r.o.	Jiráskova 382	Vysoké Mýto	566 01	CZ	465 420 203	seedservice@seedservice.cz
SELGEN, a.s.	Jankovcova 18	Praha 7	170 37	CZ	281 091 441	selgen@selgen.cz
VP AGRO, spol. s r.o.	Stehlíkova 977	Praha 6 - Suchbát	165 00	CZ	220 950 094	obchod@vpagro.cz

Poznámky:

Autor: Ing. František Vytiska

Název: **Seznam doporučených odrůd 2026**
Hrách polní jarní
Sója
Přehled odrůd 2026
Hrách polní ozimý

Vydavatel: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Brno
Národní odrůdový úřad
ředitel: Ing. Tomáš Mezlík
603 00 Brno, Hroznová 2
Tel.: 543 548 111
E-mail: nou@ukzuz.gov.cz
<http://www.ukzuz.gov.cz>
1. vydání, Brno 2026

Sazba: Oddělení komunikace a zahraniční spolupráce
ÚKZÚZ Brno

Tisk: Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Náklad: 600 výtisků

Neprodejně

ISBN 978-80-7401-266-2

Prograin Zia

— since 1991 —

Už 35 let
jsme vaším
spolehlivým
partnerem

www.prograin-zia.com

Výzkumná činnost

- výzkum genetických zdrojů luskovin a lnu
- výzkum geneticko-šlechtitelských metod a biotechnologií luskovin, lnu, ozimé řepky a kmínu
- genetická transformace hrachu a lnu
- výzkum pěstitelských technologií luskovin, kmínu, konopí a lnu
- integrovaná ochrana luskovin, lnu a dalších plodin

Služby

- semenářství luskovin, lnu a kmínu
- stanovení biologické hodnoty osiva
- výroba a distribuce osiv lnu, řepky, konopí setého a kmínu
- zkoušení odrůd
- chemické, biochemické a molekulární analýzy rostlinného materiálu a půdních vzorků
- tírenské zpracování stonku lnu
- pokusy GEP pro registraci přípravků na ochranu rostlin
- optické čištění osiv menších partií

Akreditace

- ČSN EN ISO 9001:2015
- Výzkum a vývoj nových odrůd a technologií v rostlinné výrobě
- GEP – testování pesticidů a dalších přípravků na ochranu rostlin

**ODRŮDY HRACHŮ
A PELUŠEK
NA SEMENO A NA PÍCI**

selgen®

